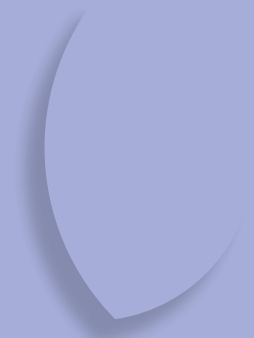

Ympäristöministeriön
toimintakertomus
ja tilinpäätöslaskelmat
vuodelta 2013

Ympäristöministeriön
toimintakertomus
ja tilinpäätöslaskelmat
vuodelta 2013

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RAPORTTEJA 7 | 2014

Ympäristöministeriö
Hallintoyksikkö

Taitto: Marianne Laune

Julkaisu on saatavana myös internetistä:
www.ym.fi/julkaisut

Edita Prima Oy, Helsinki 2014

ISBN 978-952-11-4287-1 (nid.)
ISBN 978-952-11-4288-8 (PDF)
ISSN 1796-1696 (pain.)
ISSN 1796-170X (verkkoj.)

SISÄLLYS

I Toimintakertomus	5
1.1 Johdon katsaus toimintaan.....	5
1.2 Toiminnan vaikuttavuus	7
1.2.1 Yleistä.....	7
1.2.2 Ympäristönsuojelu.....	8
1.2.3 Luonnonsuojelu	14
1.2.4 Alueidenkäyttö	16
1.2.5 Asuminen	18
1.2.6 Rakentaminen.....	21
1.3 Toiminnallinen tehokkuus.....	22
1.3.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.....	22
1.3.2 Maksullinen ja yhteisrahoitteinen toiminta	24
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta.....	25
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	25
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	26
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	27
1.6 Tilinpäätösanalyysi.....	31
1.6.1 Rahoituksen rakenne ja talousarvion toteutuminen	31
1.6.2 Tuotto- ja kululaskelma ja tase	31
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	32
1.8 Arviointien tulokset.....	33
1.9 Yhteenvetotiedot väärinkäytöksistä.....	34
1.9.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	34
1.9.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	34
2 Talousarvion toteutumalaskelma	35
3 Tuotto ja kululaskelma	42
4 Tase	43
5 Liitetiedot	44
5.1 Tilinpäätösliitteet.....	44
5.2 Muut liitteet	57
6 Allekirjoitukset	58
Kuvailulehti	59

1 Toimintakertomus

Ympäristöministeriön vuoden 2013 toimintakertomuksen laadinnassa on otettu huomioon laki valtion talousarviosta (423/1988), talousarvioasetus (1243/1992) ja Valtiokonttorin 30.11.2010 antama ohje sekä muut määräykset ja suositukset kertomuksen laadinnasta.

Kertomuksen rakenne on sama kuin edellisvuonna. Vaikuttavuutta tarkastellaan tehtäväkokonaisuuksittain, jotka organisaatiorakenteesta riippumatta antavat kokonaiskuvan koko toimialueen vaikuttavuuden kehityksestä. Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten raportoinnissa on hyödynnetty muun muassa ministeriön työajanseurantajärjestelmästä ja kirjanpidosta saatua seurantatietoa. Tuloksellisuuden kuvaus perustuu vahvasti ministeriön tulossopimuksessa esitettyjen tavoitteiden toteutumisen raportointiin.

Toimintakertomuksessa on tarkasteltu toiminnan tuloksia suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä analysoitu tulosten vaikutuksia niin sanottua tuloksellisuuden peruskriteeristöä noudattaen.

1.1

Johdon katsaus toimintaan

Suomen ympäristön tila on menossa parempaan suuntaan. Taloudellinen taantuma on kuitenkin hidastanut etenkin kansainvälisen ilmastopolitiikan tavoitteiden toteuttamista, mutta toisaalta sen seurauksena luonnonvarojen käyttö ja muu kuormitus on vähentynyt.

Vaikka Varsovan ilmastoneuvottelujen päästövähennystavoitteet jäivät melko laihiksi, kokouksessa onnistuttiin kuitenkin saamaan aikaan merkittäviä päätöksiä vuoden 2015 ilmastopimuksen valmistelua varten. Erityisesti sopua trooppisen metsäkadon torjumisesta ja metsien suojelusta voidaan pitää edistysaskeleena. Kotimaassa päivitettiin kansallinen energia- ja ilmastostrategia ja aloitettiin kansallisen ilmastolain valmistelu.

Suomelle hyväksyttiin joulukuussa vuoteen 2050 ulottuva kestävä kehityksen yhteiskuntasitoutus. Sitoumuksella vahvistetaan tavoitteet, jotka konkreettisia toimenpiteitä toteuttamalla varmistavat, että tulevaisuuden Suomi on hyvinvoiva ja kasvaa luonnon kantokyvyn rajoissa.

Ympäristönsuojelulain uudistushankkeen ensimmäinen vaihe saatiin valmiiksi ja hallituksen esitys annettiin eduskunnalle joulukuussa. Hankkeen toinen vaihe aloitettiin tavoitteena sujuvoittaa lupaprosesseja. Jätelainsäädännön kokonaisuudistusta jatkettiin valmistelemalla lukuisia asetuksia sekä antamalla eduskunnalle esitykset laiksi vaarallisten aineiden rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa ja jätelain muuttamisesta, jossa pakkausten tuottajien vastuuta kuluttajapakkausten jätehuollosta on myöhennetty.

Itämeren suojelukomission ministerikokous tiukensi Suomen osalta Itämereen menevien ravinteiden päästökattoa ja vähennystavoitteita. Päätökset tarkoittavat Itämeren tilan parantamiseksi yhä tehokkaampaa ravinnepäästöjen vähentämistä erityisesti maataloudessa. Suomen vesien ekologisen tilan arvio osoittaa, että suuret järvi-alueet ovat hyvässä kunnossa, mutta rannikkovedet kärsivät erityisesti rehevöitymisestä. Vesien suojelutoimia on syytä edelleen tehostaa vesiekosysteemien turvaamiseksi.

Soidensuojelun täydennysohjelman valmisteluun liittyviä maastokartoituksia tehtiin kuluneena kesänä yhdeksässä maakunnassa. Suojeluohjelmaan valitaan luonnon-suojelulain mukaisesti soita, joiden luontoarvoilla on valtakunnallista merkitystä. Ehdotus ohjelmaan valittavista soista tehdään vuonna 2014.

Ympäristöministeriö teettämä selvitys Talvivaaran kaivoksen ympäristöongelmista ja viranomaistoiminnan valvonnasta osoitti vakavia puutteita toiminnanharjoittajan suunnittelussa, riskiarvioinnissa ja asiantuntemuksessa. Myös viranomaisten valvonnassa havaittiin puutteita. Ympäristöministeriö asetti tammikuussa kaivosten ympäristöturvallisuutta selvittävän viranomaistyöryhmän sekä käynnisti toukokuussa kaivosten stressitestit. Niillä selvitettiin, miten kaivokset selviytyvät poikkeuksellista kuormitusta aiheuttavista tilanteista, joilla voi olla ympäristövaikutuksia kaivosalueen ulkopuolella.

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön toimintaohjelma vuosille 2013–2020 valmistui. Tavoitteena on, että luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysähtyy Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSU-ohjelma) toteuttamista jatkettiin. Ohjelman suosio metsänomistajien keskuudessa jatkuu ja on selvästi parantanut metsien monimuotoisuuden turvaamisen tietopohjaa ja lisännyt alueellista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Luonnonsuojelulainsäädännön kehittäminen aloitettiin.

Hallitus päätti kevään kehysriihessä laajasta asuntopoliittisesta uudistuspaketista kohtuuhintaisen valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi. Valtion tukeman uudistuotannon korkotukilainoituksen omavastuukorkoa laskettiin. Helsingin seudulla otettiin käyttöön 10 000 euron asuntokohtainen käynnistysavustus tavallisten tuettujen vuokra-asuntojen rakentamisessa. Valtion omistama A-Kruunu Oy ryhtyy rakentamaan tuettuja tavallisia vuokra-asuntoja Helsingin seudulle. Vuokra-asuntotuotannon vaihtoehtojen lisäämiseksi päätettiin ottaa nykyisen 40-vuotisen korkotukituotannon rinnalle uusi 20-vuotinen korkotukimalli.

Tampereen ja Oulun kaupunkiseutujen maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevat MAL-aiesopimukset allekirjoitettiin. Helsingin seudun MAL-aiesopimuksen tavoitteet saavutettiin pääosin vuonna 2013, mutta erityisesti ARA-vuokra-asuntotuotannon rakennuttaminen oli vähäistä.

Maankäyttö- ja rakennuslain toimivuuden kokonaisarviointi saatiin valmiiksi. Arvioinnin mukaan 14 vuotta voimassa ollut laki toimii yhä keskeisiltä periaatteiltaan hyvin ja sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Toimintaympäristössä on kuitenkin tapahtunut muutoksia, jotka antavat aiheita lain osauudistuksille.

Rakennustuotteiden CE-merkintä tuli heinäkuussa pakolliseksi EU-asetuksen myötä. Samalla uudistui lainsäädäntö myös rakennustuotteiden kansallisten tuotehyväksyntöjen osalta.

Kertomusvuonna tehtiin runsaasti töitä energiatehokkuuden edistämiseksi. Asetus rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta korjaus- ja muutostöissä tuli voimaan kaikkien rakennusten osalta syyskuussa. Laki rakennusten energiatodistuksista tuli voimaan kesäkuussa.

Tuulivoimarakentamista edistävän kaavoituksen avustaminen ja ympäristöministeriön toimet ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että tuulivoimakapasiteetti Suomessa kasvoi vuodessa 56 prosenttia. Vuoden lopussa maassamme oli 448 MW tuulivoimaa ja 211 tuulivoimalaa.

Hallitus hyväksyi ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman, jonka tarkoituksena on parantaa ikääntyneiden asuinoloja ja pidentää kotona asumista. Lisäksi käynnistettiin asuinalueiden kehittämisohjelma, parantaa asuinalueiden viihtyisyyttä ja elinvoimaisuutta. Rakennusten kosteus- ja hometalkoot -ohjelmaa jatkettiin panostamalla erityisesti viestintään, josta ohjelma myös palkittiin vuoden viestintätänä. Myös muut käynnissä olevat ohjelmat etenivät tavoitteiden mukaisesti.

Metropolipolitiikan toteuttamista jatkettiin hallitusohjelman mukaisesti. Metropolihallinnon lainsäädännön valmistelu aloitettiin. Suomen ensimmäinen kulttuuriympäristöstrategia valmistui ja se viedään valtioneuvoston käsittelyyn alkuvuodesta 2014. Tavoitteena on vahvistaa kulttuuriympäristön arvoa ja hyvää hoitoa ja parantaa sitä kautta ihmisten hyvinvointia.

Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpano käynnistettiin julkisen talouden kestävyysvajeen ehkäisemiseksi ja kasvun lisäämiseksi. Ympäristöministeriön toimialan toimenpiteet kohdistuvat pääosin asumisen ja rakentamisen edellytysten parantamiseen ja lupa- ja valitusmenettelyjen jouhevoittamiseen.

Ympäristöhallinnon ohjausta ja kehittämistä vahvistetaan lisäämällä resursseja aluehallintoon sekä ministeriöön. Ympäristöministeriö täytti kertomusvuonna 30 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi ja säädösosaamisen jatkuvuuden turvaamiseksi ministeriö palkkasi kymmenen juristiharjoittelijaa vuodeksi töihin tukemaan lainsäädännön valmistelua. Ministeriö aloitti myös oman strategian uudistustyön, joka valmistuu vuoden 2014 alussa.

1.2

Toiminnan vaikuttavuus

1.2.1

Yleistä

Säädösvalmisteluhankkeet etenivät

Vuonna 2013 annettiin kevätistuntokaudella kaksi hallituksen esitystä ja syysistuntokaudella kymmenen. Valtioneuvoston asetuksia vahvistettiin vuoden aikana 26. Yksi keskeisimmistä lainsäädäntöhankkeista oli ympäristönsuojelulain uudistus, jonka ensimmäinen vaihe annettiin eduskunnalle joulukuussa. Ministeriön työajanseurantarjestelmän mukaan ministeriössä käytettiin säädösvalmisteluun 16 % tehollisesta työajasta, mikä on vastaava osuus työajasta kuin edellisenä vuonna.

Tutkimuslaitosrakenteeseen uudistuksia

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä tutkimuslaitosrakenteen kokonaisuudistuksesta päätettiin LYNETin toimintaa laajentaa niin, että vuoden 2015 alusta LYNETin muodostavat Luonnonvarakeskus, Elintarviketurvallisuusvirasto, Suomen ympäristökeskus, Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämiskeskus, Ilmatieteen laitos, Geologian tutkimuskeskus ja Moniteknologinen tutkimuskeskus (VTT ja MIKES).

Vuonna 2009 perustetussa luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymässä (LYNET) aloitettiin Kestävä ruokajärjestelmä -tutkimusohjelman toteuttaminen, laadittiin toimintasuunnitelma LYNETin avoimen aineistopolitiikan toimeenpanemiseksi ja seurantatiedon tuottamisen kehittämiseksi sekä valmistauduttiin LYNETin laajentamiseen.

Ympäristöhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuushankkeet etenivät

Ympäristön tilan seurannan strategian 2020 toimeenpanoa jatkettiin Monitor-2020-ohjelmassa sekä Monitor 2015 -hankkeessa, joka on myös ympäristöhallinnon VATU-kärkihanke. Ohjelman tehtävänä on mm. kehittää ympäristön seurantatiedon tuotantoa ja hankkeen tehtävänä mm. kehittää seurannan vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Hankkeen tulokset päivitetään vuosittain valtion tulostietojärjestelmään Netraan.

Aluehallinnon palvelukyvyyn turvaamiseksi käynnistettiin toisena VATU-kärki-hankkeena ympäristöhallinnon asiakaspalvelukeskus Pirkanmaan ELY-keskuksessa. Se tehostaa asiakaspalvelua ja tukee monikanavaisen asiakaspalveluun siirtymistä. Arvioinnin mukaan hanke onnistui hyvin.

1.2.2

Ympäristönsuojelu

Kansainvälisiä ilmastoneuvotteluja jatkettiin

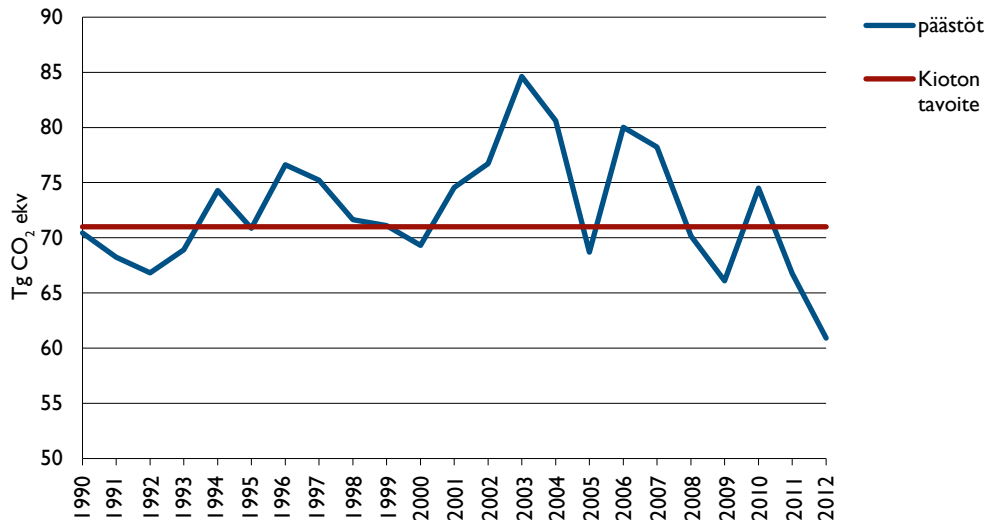
Varsovan kansainvälisen ilmastopimuksen osapuolikokouksessa marraskuussa päätettiin kohti vuoden 2015 ilmastopimusta etenevästä tiekartasta, joka sisältää aikataulun päästövähennystavoitteiden ilmoittamiselle. Vuonna 2014 osapuolet arvioivat uudelleen päästövähennystensä tasoa vuodelle 2020. Lisäksi kokouksessa edistettiin kehitysmaiden ilmastorahoitusta, päätettiin uudesta mekanismista ilmastomuutoksen vahinkojen ja menetysten käsittelyyn sekä tehtiin päätöksiä trooppisten metsien metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjunnasta. Kansallisesti aloitettiin Kioton pöytäkirjan toisen velvoitekauden ratifiointin valmistelu.

Hallitus hyväksyi energia- ja ilmastostrategiapäivityksen maaliskuussa ja toimitti sen eduskunnalle valtioneuvoston selontekona. Strategiatyön valmistuttua aloitettiin Suomen tiekartan laadinta keinoista kohti vuotta 2050, joilla kasvihuonekaasupäästöt vähennettäisiin 80–95 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Kansallisen ilmastolain valmistelu aloitettiin. Lain tavoitteena on ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä vähintään 80 prosentin päästövähennystavoite vuodelle 2050, hallinnon toimintaa päästökaupan ulkopuolisten päästöjen vähentämiseksi ohjaava suunnittelu- ja seurantajärjestelmä, viranomaistoiminnan työnjaon selkeyttäminen sekä eduskunnan roolin vahvistaminen ilmastopolitiikassa. Lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vuonna 2014.

Kasvihuonekaasut laskivat

Suomen kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2012 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 60,9 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Päästöt vuonna 2012 alittivat 14 prosentilla Kioton pöytäkirjan ensimmäisen velvoitekauden päästövähennysvelvoitteen tavoitetason. Vuoteen 2011 verrattuna päästöt vähenivät 5,9 miljoonalla hiilidioksidiekvivalenttitonnilta. Päästöt vähenivät kaikilla sektoreilla (energia, teollisuusprosessit, liuottimet ja muu tuotteiden käyttö, maatalous, jätesektori), mutta merkittävin vähenemä (10%) tapahtui energiasektorilla johtuen fossiilisten polttoaineiden ja turpeen korvaamisesta sähkön tuonnilla, puulla ja kotimaisella vesivoimalla.

Kuva 1. Suomen kasviuonekaasupäästöjen kehitys vuosina 1990–2012 suhteessa Kioton pöytäkirjan velvoitetasoon.

Kestävän kehitystä ja kulutusta edistettiin

Kansallinen kestävä kehityksen strategia uudistettiin ja uusi toimikunta asetettiin vuosiksi 2013–2015. Perinteisen strategian sijaan toimikunta laati kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen ”Suomi, jonka haluamme 2050”. Yhteiskuntasitoumuksessa julkishallinto yhdessä muiden toimijoiden kanssa sitoutuu edistämään kestävä kehitystä kaikessa työssään ja toiminnassaan. Sitoumus toteuttaa osaltaan YK:n kestävä kehityksen 20-vuotiskonferenssin (Rio+20) - sopimuksen tavoitteita. Toimenpidesitoumuksia mittaavat ylätasoin vaikuttavuusindikaattorit on julkaistu findikaattori.fi -sivustolla.

Ympäristöministeriö osallistui aktiivisesti EU:n uuden ympäristöohjelman valmisteluun ja neuvotteluihin, joka hyväksyttiin kesällä 2013. Ohjelmassa määritellään vuoteen 2050 ulottuva visio sekä yhdeksän ensisijaista teemakohtaista tavoitetta. Ympäristöministeriö painotti erityisesti luonnon monimuotoisuuden suojelun teemaa ja korosti myös vaarallisten kemikaalien ja niitä sisältävien tuotteiden haittavaikutuksia sekä kemikaalien yhteisvaikutuksia.

Kestävä kulutuksen ja tuotannon (KULTU) -ohjelmaehdotuksen keskeisistä johtopäätöksistä hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätös ’Vähemmästä viisaammin’. Valtioneuvoston periaatepäätös Kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen (cleantech-ratkaisut) edistämisestä julkisissa hankinnoissa sisältää myös KULTU-ohjelman tavoitteita ja linjauksia. Osana ohjelman toteuttamista rahoitetaan vuosina 2012–2014 kahdeksaa kokeiluhanketta.

Kansallinen materiaalitehokkuusohjelma ja biotalousstrategia valmistuivat. Ne sisältävät pitkän aikavälin tavoitteet ja toimenpideehdotukset vastuutahoineen. Resurssitehokkuustavoitteita ja -indikaattoreita selvitettiin raportissa Suomen talouden materiaaliavirrat vuonna 2008 ja resurssitehokkuuden tehostamisen vaikutukset vuoteen 2030 (YMr26/2013). Osana kansallista materiaalitehokkuusohjelmaa valmistui myös rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelma.

Yhteenveto ympäristölle haitallisista tuista julkaistiin (YMr13/2013). Tulokset sisältyvät myös valtiovarainministeriön talouspolitiikan strategiaan 2013. Ympäristön kannalta haitallisten tukien yhteenlaskettu summa on 3–4 mrd. euroa, josta suurin osa on verotukia. Tukien uudelleen kohdentamista valmistellaan valtiovarainministeriön johdolla osana hallituksen rakennepoliittista ohjelmaa.

Ympäristönsuojelulaki uudistettiin

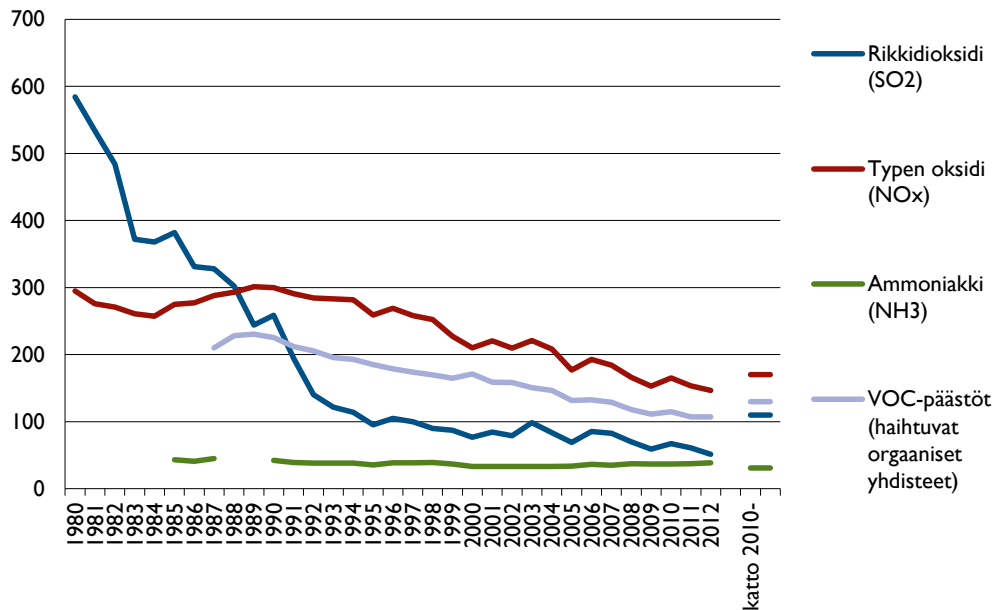
Hallituksen esitys ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta annettiin eduskunnalle joulukuussa. Lailla pannaan täytäntöön teollisuuden päästöjä koskeva EU:n direktiivi, tehostetaan lupamenettelyjä ja valvontaa sekä otetaan perustuslain vaatimukset aikaisempaa paremmin laissa huomioon ja turvataan luonnonarvoja turvetuotannossa. Ympäristönsuojelulain uudistamisen 2. vaiheen valmistelu aloitettiin hieman viivästyneenä 1. vaiheen viivästymisen takia. Sähköinen lupajärjestelmä saatiin valmiiksi ja järjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2014 alussa aluehallintovirastoissa. Valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän (VAHTI) muutostarpeet tunnistettiin ja uuden version määrittelytyö aloitettiin.

Jätelain toimeenpanoa edistettiin saattamalla voimaan vuoden aikana yhdeksän uutta säädöstä. Hallituksen esitys jätelain muuttamisesta annettiin eduskunnalle marraskuussa. Valtioneuvoston asetus pakkauksista ja pakkausjätteistä on tarkoitus antaa jätelain muutoksen vahvistamisen jälkeen. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevat säädösehdotukset mukaan lukien tarpeelliset ehdotukset jätelain muuttamiseksi lähetettiin lausunnoille marraskuussa. Näiden säädösehdotusten valmistelu viivästy asioiden monimutkaisuuden ja varsinkin pakkaussäädöksiin liittyvien voimakkaiden intressiristiriitojen vuoksi.

Valtioneuvosto antoi asetuksen polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista. Asetuksessa on selkeytetty ja tarkennettu sen soveltamisalaa ja savupiipun korkeuden mitoitusperusteita sekä täsmennetty päästöraja-arvoja. Teollisuuden päästöjä koskevan direktiivin uudet vaatimukset suurille, polttoaineteholtaan yli 50 megawatin energiantuotantolaitoksille pantiin kansallisesti toimeen ympäristönsuojelulain ja valtioneuvoston asetuksen muutoksilla alkuvuodesta 2013. Pienpolton hiukkaspäästöjen rajoittamiskeinot ja skenaariot -hankkeessa arvioitiin pienpolton päästövähennysmahdollisuuksia ja -kustannuksia lähitulevaisuudessa (10-20 vuotta) sekä niiden merkitystä terveys- ja ilmasto vaikutusten kannalta.

Pääosa ilmansuojelun päästökatoista on saavutettu

Ilman epäpuhtauksia koskeva päästökattodirektiivi (NEC-direktiivi) asettaa EU:n jäsenvaltioiden päästöille sallitut vuotuiset enimmäismäärät, joita ei saa ylittää vuodesta 2010 alkaen. Päästökatot koskevat rikkidioksidia, typen oksideja, haihtuvia orgaanisia yhdisteitä (lukuun ottamatta metaania) ja ammoniakia. Vuonna 2012 ammoniakkin (NH₃) vuosipäästöt olivat selvästi suuremmat kuin päästökattodirektiivin säättämä päästökattoarvo 31 kt. Suomi on joutunut sopimuksen rikkomustilaan, koska ei ole kyennyt noudattamaan ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevassa sopimuksessa asetettua ammoniakkipäästöjen kokonaispäästövähennysvelvoitetta. Muut nykyiset kansainväliset ja EU-tason päästötavoitteet on saavutettu jo hyvissä ajoin ennen vuotta 2010.

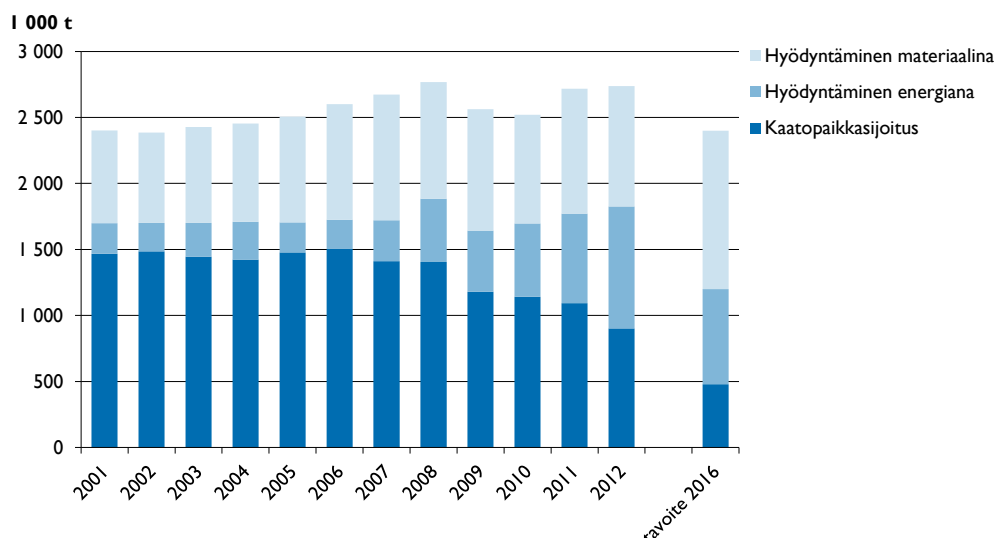
Kuva 2. Päästöjen kehitys kohti vuoden 2010 päästökattoja.

Yhdyskuntajätteen hyödyntäminen lisääntyi

Vuonna 2012 yhdyskuntajätteen määrä oli edellisen vuoden tasolla 2,74 miljoonaa tonnia eli keskimäärin noin 500 kiloa asukasta kohti vuodessa. Jätteen määrän kasvu talouskasvun seurauksena antaa viitteen siitä, että jätemäärän ja talouden irtikytkentä ei ole vielä toteutunut.

Jätteiden hyödyntämisaste nousi noin 68 prosenttiin. Kaatopaikoille sijoitetun yhdyskuntajätteen osuus on laskenut viime vuosina ja vuonna 2012 kaatopaikoille vietiin 33 % yhdyskuntajätteestä. Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti kaatopaikoille tulisi vuonna 2016 sijoittaa yhdyskuntajätteistä enää enintään 20 prosenttia. Energiahyötykäytön tavoite on jo saavutettu ja ylitetään selvästi vuoteen 2016 mennessä jo tehtyjen polttolaitosinvestointipäätösten perusteella, mutta materiaalikierrätystavoitteen saavuttaminen edellyttää vielä jätteen materiaalikierrätyksen tuntuvaa lisäämistä.

EU on asettanut tavoitteet biohajoavan yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoituksen vähentämiseksi vuosille 2009 ja 2016. Tilastotietojen mukaan kehitys on ollut myönteistä, ja vuoden 2009 tavoitteeseen päästiin jo vuonna 2007. Biohajoavan ja muun orgaanisen jätteen yleinen kaatopaikkakielto tulee voimaan vuonna 2016, mikä edelleen vähentää jätehuollon kasvihuonekaasupäästöjä.

Kuva 3. Yhdyskuntajätteet käsittelytavoittain

Ympäristöriskit hallintaan

Uudistettu kemikaalilaki, jolla muun muassa toimeenpantiin ympäristöministeriön päävastuulla oleva EU:n biosidiasetus, astui voimaan 1.9.2013. Lakiin lisättiin eräiden biosidien ammattimaista käyttöä ja sitä koskevia tutkintoja koskevat säännökset. Lisäksi julkaistiin ensimmäinen hallinnonalojen yhteinen vaarallisia kemikaaleja koskeva viestintäsuunnitelma ja tehtiin kansallisen vaarallisia kemikaaleja koskevan ohjelman väliarviointi.

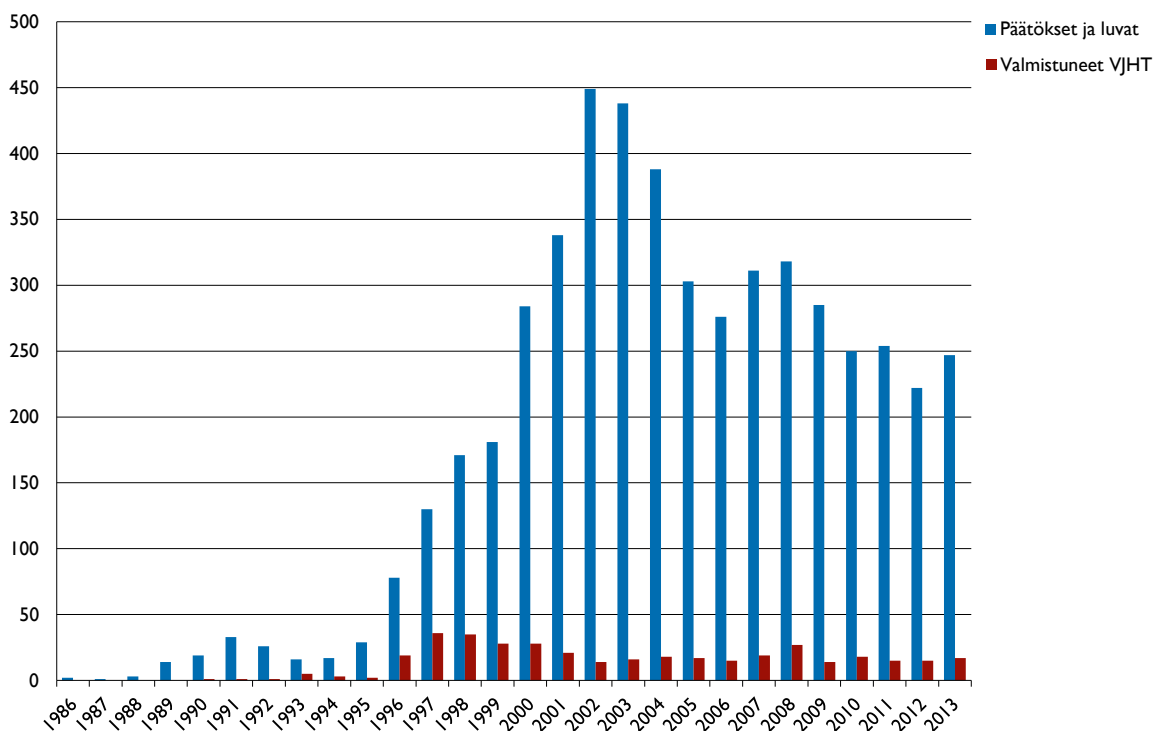
Elohopean päästöjä ja käyttöä rajoittava yleissopimus allekirjoitettiin Japanissa miltei sadan maan voimin. Sopimuksen tavoitteena on suojella ihmisten terveyttä ja ympäristöä vähentämällä ihmisen toiminnan aiheuttamaa altistumista elohopealle.

Kaivosten ympäristöturvallisuutta edistettiin muun muassa toteuttamalla kaivosten stressitestit ja asettamalla viranomaistyöryhmä pohtimaan kaivosten ympäristöturvallisuutta. Stressitestien avulla selvitettiin, miten kaivokset selviytyvät poikkeuksellista kuormituksesta aiheutuvista tilanteista, joilla voi olla ympäristövaikutuksia kaivosalueen ulkopuolella. Testien mukaan kaivokset ovat varautuneet melko hyvin, mutta myös kehitettävää löytyi erityisesti vesienhallinnassa. Viranomaisryhmä puolestaan arvioi muun muassa viranomaisten tehtäviä, ohjauskeinoja ja yhteistyötä ympäristövahinkojen estämiseksi. Molempien hankkeiden osalta julkaistiin loppuraportit, joihin on koottu keskeiset tulokset ja kehittämistä koskevat ehdotukset.

Ympäristövahinkolainsäädännön toimivuuden ja toissijaisten rahoitusjärjestelmien kattavuuden arviointi aloitettiin loppuvuodesta. Vuoden aikana jouduttiin järjestämään lisätalousarviosta rahoitus konkurssiin menneen yhtiön vaarallisten jätteiden hävittämiseksi ympäristöturvallisuuden varmistamiseksi.

Vuonna 2013 valmistui 17 pilaantuneiden maa-alueiden kunnostushanketta, joihin käytettiin myös valtion ympäristötyömäärärahoja. ELY-keskuksille myönnettiin yhteensä 3 miljoonaa euroa kohteiden kartoittamiseen, tutkimiseen ja kunnostamiseen sekä yhteen kiireelliseen jätehuoltoon koskevaan työhön. Kunnostukset ovat suurelta osin olleet ELY-keskusten ja kuntien yhteistyöhankkeita. Kunnostustoiminnan kokonaisvolyyminä kuvaa se, että ELY-keskukset tekivät 247 pilaantuneen maaperän

puhdistamista koskevaa hallintopäätöstä. Isännättömien huoltoasemien maaperän kunnostamista jatkettiin SOILI-ohjelmassa. Ohjelmasta luovutettiin vuoden aikana 16 öljysuojarahaston rahoittamaa kohdetta, joiden osalta ELY-keskus oli hyväksynyt kunnostustyön suoritetuksi. SOILI-ohjelma on päättymässä ja viimeisten kunnostusten arvioidaan valmistuvan vuonna 2015. Öljysuojarahaston määräaikaisessa tutkimus- ja kunnostushankkeessa (JASKA) tutkittiin 50 kohdetta vuonna 2013.

Kuva 4. Pilaantuneiden alueiden kunnostuspäätökset ja valtion osittain rahoittamat kunnostukset vuosina 1986–2013.

Öljyntorjuntavalmius parani

Öljyntorjuntavalmiutta parannettiin jatkamalla korotetun öljysuojamaksun perimistä sekä aloittamalla öljyntorjunta-alue Hylkeen peruskorjauksen suunnittelu. Vuoden 2014 talousarvioon on varattu 12 miljoonaa euroa peruskorjauksen toteuttamiseen sekä 1,5 miljoonaa euroa öljyntorjuntalaitteiston ja avomeriöljyntorjuntakaluston hankintaan.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset pohjoisilla ja arktisilla alueilla sekä kasvava kiinnostus alueiden luonnonvaroja kohtaan näkyivät ympäristöministeriön työssä. Ministeriö osallistui muun muassa aktiivisesti arktisten maiden välisen öljyntorjuntasopimuksen valmisteluun, joka allekirjoitettiin ministerikokouksessa Kiirunassa. Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen Suomen arktisesta strategiasta, johon ympäristöministeriö vaikutti aktiivisesti. Strategiassa tarkastellaan Suomen arktisen aseman vahvistamista, avautuvia liiketoimintamahdollisuuksia, ympäristöä, turvallisuutta ja vakautta, maan pohjoisten alueiden asemaa, kansainvälistä yhteistyötä sekä arktista osaamista laajasti ymmärrettynä.

Luonnonsuojelu

Luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelma valmistui

Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön toimintaohjelma vuosille 2013–2020 valmistui. Tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Luonnonsuojelulain muuttamista yhteisöläinsäädännön toimeenpanon täydentämiseksi jatkettiin ja lainsäädännön vaikuttavuutta, toimivuutta ja tehokkuutta lisäävien muutosten valmistelu aloitettiin. Geenivarojen saatavuutta ja niiden käytöstä saatavien hyötyjen jakoa koskevan Nagoyan pöytäkirjan täytäntöönpanotoimet aloitettiin.

Luonnonsuojelualueiden tietojärjestelmän (SALTI) toteutukseen tarvittu työmäärä on ollut arvioitua suurempi ja järjestelmän valmistuminen on viivästynyt. Palvelun käyttöönotto tapahtuu vaiheittain vuosina 2014–2015.

Metsien monimuotoisuutta parannettiin uusilla suojelukohteilla

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) suojelualueita saatiin vuonna 2013 valtion omistukseen 3 268 hehtaaria. Yksityisiä suojelualueita perustettiin 4 235 hehtaaria. Lisäksi tehtiin 13 kahdenkymmenen vuoden määräaikaista maanomistajan ja valtion välistä suojelusopimusta, joiden yhteispinta-ala on 109 hehtaaria. Ympäristöministeriön vuodelle 2013 asettama pinta-alatavoite ylitettiin näin ollen 20 prosentilla. Uusien suojelukohteiden keskikoko oli noin 13 hehtaaria. METSO-kohteiden hankintaan ja rauhoitukseen käytettiin määrärahaa noin 32,4 miljoonaa euroa.

Valtioneuvoston hyväksymien vanhojen luonnonsuojeluohjelmien tai niitä vastaavien suojeluvarausten toteutusta jatkettiin. Vuonna 2013 niitä toteutettiin 12 711 hehtaaria, mikä oli yli kolminkertainen määrä tavoitteeseen nähden. Suurin yksittäinen kohde oli Lapin ELY-keskuksen tekemä noin 7 737 hehtaarin suuruinen rauhoitus Kemihaaran soiden Natura 2000 -alueella. Varsinais-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukset, joilla oli suurimmat toteutustavoitteet, eivät kuitenkaan saavuttaneet asetettuja tavoitteita. Luonnonsuojeluohjelmiin käytettiin noin 16 miljoonaa euroa hankinta- ja korvausmäärärahaa.

Suomussalmen ja Varsinais-Suomen luonnonsuojelualueita koskevat asetukset viimeisteltiin. Lisäksi valmisteltiin perustamisasetuksia Saimaan alueelle sekä Itä-Lappiin. Selvitykset uusien kansallispuistojen perustamisedellytyksistä valmistuivat. Turun kansallinen kaupunkipuisto perustettiin kesäkuussa ja Kotkan kansallisen kaupunkipuiston hakemus valmistui. Hangon kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman teko aloitettiin.

Luonnon monimuotoisuuden suojelua turvattiin monilta osin

Soidensuojelun täydennysohjelman valmistelu eteni aikataulussa. Alkuvaiheen laaja kuuleminen, maastokartoitukset ja kartoituskohteiden maanomistajien kuuleminen sekä sidosryhmätyö ja viestintä onnistuivat hyvin. Kaikkiaan kartoitettiin 340 suota, joiden yhteispinta-ala on noin 34 000 hehtaaria. Ehdotukset suojeltavista suoalueista tehdään vuonna 2014.

Maa-aineslain toimivuuden arviointi valmistui ja lähetettiin lausunnoille. Raportissa on esitetty lupamenettelyn selkiyttämistä, jota edistetään ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Lisäksi arviointiraportissa on esitetty muun muassa maa-aineslain soveltamiseen ja valvontaan liittyviä tehostamis- ja selkiyttämistoimia.

Lajisuojelun alueellisia priorisointeja jatkettiin ja toimenpiteet kohdistettiin priorisointien mukaisesti kiireellisimmiin suojelutuihin lajeihin. Kalankasvatuksen ja turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeet julkaistiin.

Vuoden 2013 VELMU maastokartoitukset toteutuivat koordinoitusti ja etenivät suunnitelman mukaisesti, paikoitellen tavoitteet jopa ylitettiin. Esitetyistä kenttätyötavoitteista mukaan lukien näyteanalyysit on toteutettu noin 70 %. Inventointimenetelmiä yhdennettiin ja kehitettiin. Lajien ja luontotyyppien levinneisyyskarttoja hyödynnettiin muun muassa Kymenlaakson maakuntakaavan valmistelussa.

Itämeren suojelutoimia ja merenhoitoa parannettiin

Itämeren suojelusopimuksen (HELCOM) ja Itämeren toimintaohjelman (BSAP) tavoitteita sekä työohjelmia toteutettiin tavoitteiden mukaisesti. Ministerikokouksessa hyväksyttiin julkilausuma, jonka keskeisimpiä sisältöjä oli päivitystä, maakohtaisista ravinnepäästötavoitteista sopiminen. Suomen vähennystavoite kohdistuu vain Suomenlahteen, mutta toimenpiteitä tehdään koko valuma-alueella. Laivojen typenoksidipäästöjä koskevan erityisalueen (NECA) hakemuksen jättämisestä kansainväliselle merenkulkujärjestölle IMO:lle ei päästy yksimielisyyteen.

Kansallista merenhoitosuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa edistettiin valmistamalla seurantaohjelmaa sekä kehittämällä direktiivin edellyttämiä indikaattoreita. Pietarin vesiensuojeluyhteistyössä saavutettiin merkkipaalu Nevan pohjoisen tunneliviemärin valmistuttua. Pietarin jätevesistä käsitellään jo yli 98 prosenttia. Suomenlahdivuoden 2014 valmistelu aloitettiin.

Vesiensuojelua edistettiin

Vuoteen 2015 ulottuvien vesienhoitosuunnitelmien toteutusta jatkettiin laajapohjaisena yhteistyönä. Samalla valmisteltiin vuoteen 2021 ulottuvia vesienhoitosuunnitelmia antamalla toisen vesienhoitokauden toimenpiteiden suunnittelua koskeva ohjeistus sekä julkaisemalla pohja- ja pintavesien tilaluokittelut.

Suomen vesien ekologisen tilan arvio osoittaa, että järviemme pinta-alasta 85 prosenttia ja jokivesistämme 65 prosenttia on hyvässä tai erinomaisessa tilassa. Suuret järvet ja erityisesti Pohjois-Suomen vedet ovat ekologiselta tilaltaan pääosin hyviä tai erinomaisia. Sen sijaan pienet järvet kärsivät rehevöitymisestä. Riskialttiiden pohjavesialueiden määrä on kasvanut noin sadalla alueella vuoteen 2009 verrattuna. Yhdyskuntajätevesien vuotuisen kokonaistyyppi- ja kokonaisfosforikuormituksen kehitys on ollut viime vuosina aleneva. Rannikkovesistä vain neljännes täyttää hyvän ekologisen tilan vaatimukset, eikä yksikään rannikon vesialue ei ole ekologiselta tilaltaan erinomainen. Suomenlahden itäisimmän osan tila on kohentunut vesiensuojelutoimien ja etenkin Pietarin tehostuneen jätevedenpuhdistuksen ansiosta. Suurin ongelma on rehevöityminen, jonka vähentämiseksi tarvitaan toimenpiteitä erityisesti maataloudessa, yhdyskunnissa ja haja-asutuksessa.

Ympäristöministeriö jatkoi valtakunnallisen viemäröintiohjelman toimeenpanoa yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Valtion vesihuoltotuella käynnistettiin vuonna 2013 yhdeksän siirtoviemärihanketta. Hankkeiden vaikutuksena vanhentuneita pieniä puhdistamoita poistuu käytöstä ja jätevesien puhdistusta keskitetään tehokkaisiin alueellisiin keskuspuhdistamoihin. Investointiavustuksilla edistettiin haja-asutuksen yhteisviemäröintihankkeita, joissa viemäriverkostoihin liitetään vähintään 5 000 kiinteistöä. Hajajätevesineuvonnan kahden miljoonan euron avustuksilla toteutettiin neuvontahankkeita kaikkien ELYjen alueella. Väliarvioinnin perusteella neuvontaa tehdään noin 8000 kiinteistöllä.

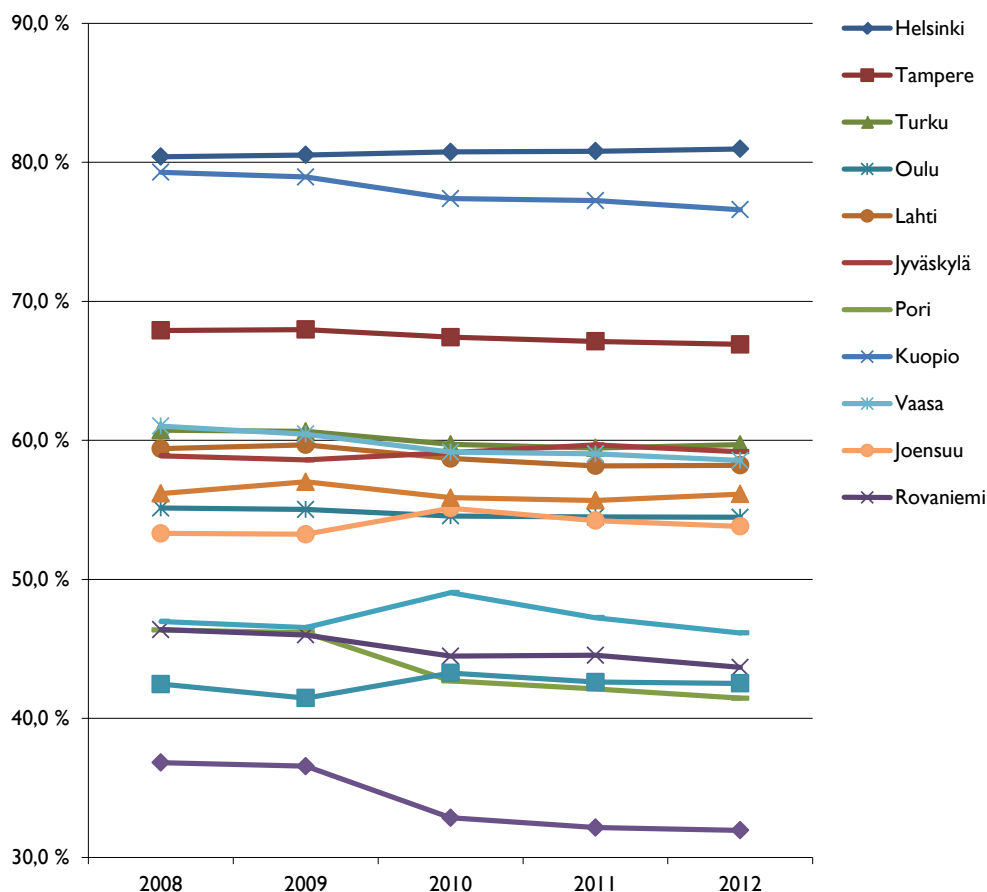
Turvetuotannon ja metsätalouden kolmivuotisen vesiensuojeluhankkeen (TASO) sekä tehoa maatalouden vesiensuojeluun -hankkeen (TEHO PLUS) tavoitteet saavutettiin. Tuloksia on hyödynnetty muun muassa maataloustukijärjestelmien uudistuksessa. Ravinteiden kierrätystä sekä Saaristomeren ja Selkämeren tilan parantamista edistävää ohjelmaa jatkettiin. Analyysi ohjelmasta ja sen vaikuttavuudesta valmistui. Tulevissa hankkeissa pyritään entistä enemmän tähtäämään mahdollisimman nopeaan käytäntöön soveltamiseen.

1.2.4

Alueidenkäyttö

Yhdyskuntarakenteen kehittäminen jatkui

Kaupunkiseutujen tiiveimmillä alueilla asuvien osuus koko kaupunkiseutujen taajama-alueen asukkaista on viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana ollut pääsääntöisesti vähenevä eli yhdyskuntarakenne on hajaantunut. Yhdyskuntarakenteen eheydellä on suuri merkitys toimivien joukkoliikennetkaisu- ja palvelujen saatavuuden kannalta.

Kuva 5. Tilastoruuduissa, joissa asukastiheys on vähintään 20 asukasta hehtaarilla, asuvien osuus kaupunkiseudun taajama-alueen asukkaista 2000–2012.

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja tuulivoimakaavoitusta edistettiin

Ympäristöministeriö tuki valtioneuvoston hyväksymien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista ja niiden välittymistä kuntien kaavoitukseen ja maakuntakaavoitukseen. Vuonna 2013 vahvistettiin viisi maakuntakaavaa ja ohjattiin 28 vireillä olevaa maakuntakaavaa. Ohjauksessa ovat painottuneet ilmastonmuutoksen hillintään liittyvät kysymykset, erityisesti kaupunkiseutujen yhdyskuntarakennetta ja vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumista sekä tuulivoimaa koskevat alueidenkäytölliset ratkaisut. Keskeisellä sijalla ovat olleet myös eräät suuret liikenteen infrastruktuuriratkaisut.

Ympäristöministeriö tuki edelleen tuulivoimarakentamisen kaavoitusta ja selviytyksiä sekä edisti osaltaan hallituksen ilmasto- ja energiastrategian tavoitetta lisätä tuulivoimatuotantoa nykyisestä noin 450 megawattista 3750 megawattiin vuoteen 2025 mennessä. Kunnille ja maakunnan liitoille osoitettiin 1,4 miljoonaa euroa valtionavustusta tuulivoimarakentamista ohjaavien kaavojen laadintaan. Tuulivoimarakentamista ohjaavia maakunta- ja yleiskaavoja on vireillä ja valmistunut runsaasti eri puolilla Suomea. Vuonna 2013 tuulivoimakapasiteetti kasvoi 56 prosenttia. Tuulivoimarakentamisen poikkeamista koskeva maankäyttö- ja rakennuslain muutos tuli voimaan 1.1.2014.

Maankäyttö- ja rakennuslain toimivuuden arviointi valmistui

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisarviointi valmistui. Arvioinnin mukaan 14 vuotta voimassa ollut laki toimii yhä keskeisiltä periaatteiltaan hyvin ja sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Toimintaympäristössä on tapahtunut kuitenkin muutoksia, jotka antavat aihetta lain osauudistuksille. Arvioinnissa korostuvat kaupunkiseutujen maankäytön ohjaamisen haasteet. Myös kuntauudistuksen eteneminen on otettava huomioon kaavajärjestelmää kehitettäessä. Kaupunkiseutujen kehysalueilla ja kaupunkien läheisellä maaseudulla tarvitaan tiukempaa rakentamisen ohjausta kuin muilla maaseutualueilla. Kunnilta tarvitaan myös aktiivisempaa maapolitiikkaa. Tarpeellisiksi katsottuja lain osauudistuksia käynnistetään välittömästi. Ensimmäiset osauudistukset toimeenpanevat osaltaan hallituksen rakennepoliittista ohjelmaa ja ne tuodaan eduskunnan käsiteltäväksi syksyn 2014 aikana.

Kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta annetun lain (1257/2010) voimassaoloaika jatkettiin vuoden 2014 alusta vuoden 2018 loppuun saakka. Lain alueellista soveltamisalaa laajennettiin poikkeamistoimivallan siirtämisen kokeilun osalta kymmeneen asukasluvultaan suurimpaan kuntaan. Valmisteltiin maankäyttö- ja rakennuslain rakentamisen suunnittelua, työnjohtoa ja viranomaisvalvontaa koskevat säännösmuutokset siten, että ne täyttävät perustuslain vaatimukset. Lakimuutos tulee voimaan syksyllä 2014. Osana vesihuoltolainsäädännön uudistusta valmisteltiin hulevesiä koskevaa maankäyttö- ja rakennuslain muutosta tarkoituksena lisätä lakiin hulevesiä koskeva luku. Hallituksen esitys annettiin eduskunnalle syksyllä 2013.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen rakenteita sovitettiin yhteen

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimukset Tampereen ja Oulun kaupunkiseutujen kuntien ja valtion välillä allekirjoitettiin. Metropolipolitiikkaa jatkettiin hallitusohjelman mukaisesti. Metropolipolitiikan keskeisistä hankkeista MAL-aiesopimuksen ja maahanmuuttajien aiesopimuksen toimenpiteitä toteutettiin ja metropolialueen kasvusopimus solmittiin. Sosiaalisen eheyden kumppanuusohjelman valmistelu on käynnissä. Metropolihallinnon lainsäädännön valmistelu aloitettiin hallituksen rakennepoliittisen ohjelman linjausten mukaisesti valtiovarainministeriön johdolla. Alueella aloitettiin myös valtion erityinen kuntajakoselvitys.

Kaavoituksen ja kaavaohjauksen tueksi tuotettiin alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, vähittäiskaupan suuryksiköihin ja ilmastotavoitteita toteuttavaan kaavoitukseen liittyvää aineistoa, julkaistiin vähittäiskaupan suuryksiköiden ohjauksen opas, energiakaivoja koskeva opas sekä aineistoa ilmastotavoitteita edistävän asema-kaavoituksen tueksi.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen meluntorjunnasta (2007–2020) toteutumista selvitettiin perustuen osaltaan ympäristömeludirektiiviin (2002/49/EY) kartoitukseen ja meluntorjuntasuunnitelmiin. Melulle altistuvien määrä ei ole pienentynyt tarkasteluaikana. Melulle altistuu noin 20 % väestöstä ja tieliikenteen melulle altistuvien osuus tästä on 85 %. Meluntorjuntaa koskevia uusia menettelyjä on tarkasteltu ympäristönsuojelulain uudistamisen yhteydessä ja viety yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön ympäristö- ja lentoliikennestrategiaan.

Suomen kulttuuriympäristöstrategia valmistui

Suomen ensimmäinen kulttuuriympäristöstrategia valmistui ja se viedään valtioneuvoston käsittelyyn alkuvuodesta 2014. Tavoitteena on vahvistaa kulttuuriympäristön arvoa ja hyvää hoitoa ja parantaa sitä kautta ihmisten hyvinvointia. Strategia sisältää kolme kärkiteemaa, jotka ovat kulttuuriympäristö mahdollisuutena, kestävä kehitys sekä hyvä kulttuuriympäristöhallinto. Ympäristöministeriö myönsi vuonna 2013 rakennusperinnön hoitoon tarkoitettuja avustuksia 1,35 miljoonaa euroa. Avustuksia haettiin 989 kohteelle.

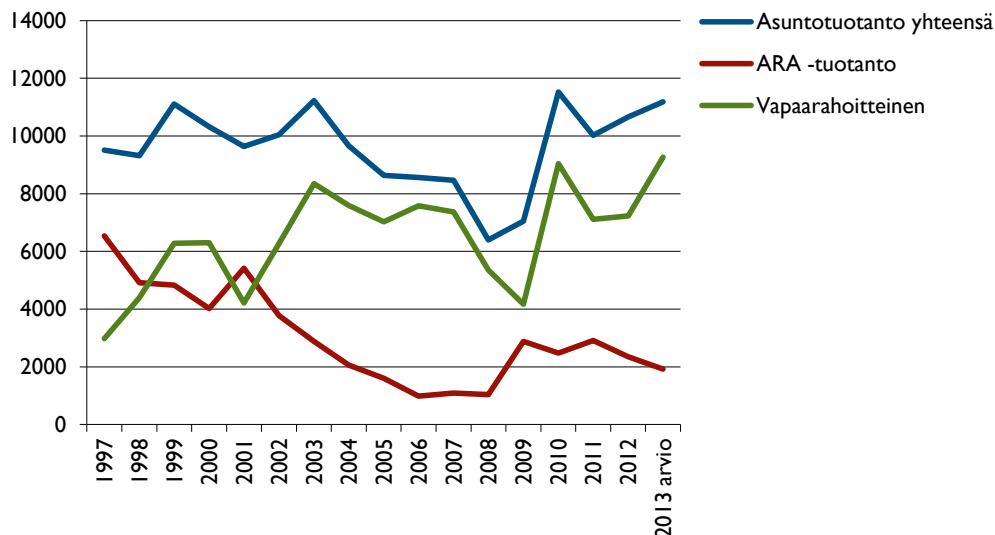
1.2.5

Asuminen

Asuntotuotanto väheni

Vuonna 2013 asuntojen uudistuotanto oli arviolta noin 26 000 aloitettua asuntoa (vuonna 2012: 29 000 asuntoa). Asuntotuotannon laskuun ovat vaikuttaneet erityisesti edelleen jatkuva taloudellinen epävarmuus ja osaltaan asuntotuotantoa elvyttäneiden suhdanneluonteisten avustusten loppuminen vuonna 2012. Asuntojen korkea hintataso ja kuluttajien luottamuksen lasku on vähentänyt vapaarahoitteen asuntojen kysyntää.

ARA teki korkotukilainoitettavien asuntojen aloituksen mahdollistavia päätöksiä yhteensä 6 255 asunnosta (vuonna 2012: 6 179 aloitusta) ja takauslainoituksen osalta 122 asunnosta (vuonna 2012: 239 aloitusta). Normaalin korkotukivuokratuotannon päätöksiä oli 1 988 asuntoa, erityisryhmien asuntoja 2 953 ja asumisoikeusasuntoja 1 314. Asunnoista aiesopimuskuntiin kohdistui 2 475 asuntoa ja muihin kasvukeskuksiin 2 331 asuntoa. Valtion tukeman asuntotuotannon korkotukilainojen hyväksymisvaltuus oli yhteensä 1 040 miljoonaa euroa ja siitä jäi käyttämättä noin 129 miljoonaa euroa.

Kuva 6. Asuntotuotanto aiesopimuskunnissa.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen MAL-aiesopimuksen 2012–2015 mukainen Helsingin seudun asuntotuotannon tavoite on 12 500 asuntoa vuodessa. Vuonna 2013 toteutui arviolta 10 756 asuntoa eli tavoite jäi saavuttamatta. Vuonna 2013 normaalien ARA-vuokra-asuntojen rakentamisen aloituksen mahdollistavia päätöksiä tehtiin Helsingin seudulla ARAn mukaan noin 1 000. MAL-sopimuskauden (2013–2015) keskimääräinen vuositavoite on noin 2500 ARA-vuokra-asuntoa painopisteen ollessa normaaleissa vuokra-asunnoissa. Helsingin seudulla oli lisäksi tavoitteena kaavoittaa 1,4 miljoonaa kerrosneliometriä uutta asuinkerrosalaa, mutta toteuma oli ennakkotietojen mukaan noin 1,2 miljoonaa kerrosneliometriä. Vähentyneen tuotannon taustalla on suhdanteisiin liittyvä rakennusalan varovaisuus. Helsingin, Turun, Oulun ja Tampereen kaupunkiseutujen MAL-aiesopimusten seuranta käynnistyi. Aiesopimusmenettelyä kehitettiin parantamalla sen sitovuutta ja käytettävyyttä.

Lisätoimia asuntotuotannon kasvattamiseksi

Asuntopoliittisen toimenpideohjelman toteuttamista jatkettiin. Lisäksi hallitus päätti 21.3.2013 kehysriihessä laajasta asuntopoliittisesta uudistuspaketista, jolla vastataan kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen pulaan erityisesti Helsingin seudulla. Uudistuspaketti sisältää toimia koko asuntotuotantoketjun kehittämiseen.

Valtion tukeman uudistuotannon osalta korkotukilainoituksen omavastuukorko laskettiin määräaikaisesti 1 prosenttiin ja perusparannuksen korkotukilainoituksessa 2,35 prosenttiin. Lisäksi Helsingin seudulla otettiin käyttöön 10 000 euron asuntokohtainen käynnistysavustus normaalien tuettujen vuokra-asuntojen rakentamisessa. Valtion omistamalle A-Kruunu Oy:lle varattiin vuoden 2013 ensimmäisessä lisätalousarviossa 30 miljoonaa euroa, jolla on tarkoitus ryhtyä rakentamaan tuettuja normaaleja vuokra-asuntoja Helsingin seudulle. Normaalin vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi valmisteltiin nykyisen 40-vuotisen korkotukituotannon rinnalle uutta korkotukimallia, jossa kohdekohtaiset rajoitukset kestäisivät 20 vuotta.

Ympäristöministeriö käynnisti selvityksen nykyisen asumisen tukijärjestelmän ja verotuksen vaikuttavuudesta ja tehokkuudesta sekä ehdotuksista niiden kehittämiseksi. Tulokset saadaan tämän hallituskauden loppuun mennessä ja niitä on tarkoitus hyödyntää seuraavan hallitusohjelman laadinnassa.

Kehitysvammaisten ja pitkäaikaisasunnottomuuden asumisen tavoitteet täyttyivät

Kehitysvammaisten asumisen ohjelman toteuttamista jatkettiin, ja kehitysvammaisille suunnattuja ARA-asuntoja valmistui vuonna 2013 yhteensä 481 (30,5 milj. euroa). Tavoitteena oli 470 uuden asunnon rahoittaminen, joten tavoitteet saavutettiin. Vammaisten asumisen kehittämisen tueksi ympäristöministeriö julkaisi raportin ”Kehitysvammaisten ihmisten asumisen tulevaisuus”, jossa tarkastellaan kansainvälisiä ja Suomen ratkaisuja kehitysvammaisten ihmisten asumisessa, etenkin silloin kun laitoshoidon lopetetaan.

Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma jatkui tavoitteena poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2015 mennessä. Asunnottomien määrä oli vuonna 2013 yhteensä 7 500 (vuonna 2012: 7 852), joista pitkäaikaisasunnottomia oli 2 550 (vuonna 2012: 2 628). Aiesopimuskaupungeissa (11 kaupunkia) oli vuonna 2013 asunnottomia 6 157 ja pitkäaikaisasunnottomana 2 192 henkilöä. Koko maassa asunnottomuus väheni n. 350 hlöä ja pitkäaikaisasunnottomuus n. 80 hlöä, maahanmuuttajien asunnottomuus kasvoi n. 20 %. Ohjelman tavoitteena on vuosina 2008–2015 aikaansaada aiesopimuskaupungeissa yhteensä 2 500 asuntoa pitkäaikaisasunnottomille. Vuosina 2008–2012 on valmistunut yhteensä 2 143 asuntoa, joten ohjelman määrällisen tavoitteen saavuttaminen edellyttää runsaan 350 asunnon aikaansaamista vuoteen 2015 mennessä.

Ikääntyneiden asumista tuetaan ja asuinympäristöjä kehitetään

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen ikääntyneiden asumisen kehittämishjelmasta vuosille 2013–2017. Ohjelmassa on useita toimenpiteitä ikääntyneiden asumisolojen parantamiseksi. Valtion pitkäjänteisen toiminnan kautta luodaan edellytyksiä ikääntyneiden asuinolojen parantamiseen, joita kuntien toimilla tuetaan sekä vaikutetaan ikääntyneiden itsensä ja kuntien ja asunto- ja rakennusalan toimintaan. Ohjelman keskeisimpinä linjauksina on ikääntyneiden tarpeiden ennakointi, esteettömyyden ja asuntojen korjaamisen edistäminen, monipuolisten asumisratkaisujen mahdollistaminen sekä asuinympäristöjen, hyvinvointiteknologian ja kuntien toimintamallien kehittäminen.

Asuinalueiden kehittämishjelman 2013–2015 toteuttaminen käynnistyi. Ohjelman tavoitteena on ehkäistä asuinalueiden eriytymistä (segregaatiota), edistää asuinalueiden palvelutarjontaa ja elinkeinotoimintaa, vahvistaa asukkaiden osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia, parantaa eri asukasryhmien vuorovaikutusta ja luoda viihtyisiä, turvallisia ja kiinnostavia asuinympäristöjä.

SADe-ohjelman Asumisen ja rakentamisen ePalvelut -hankkeessa otettiin käyttöön asukkaiden osallistumiseen kannustava elinympäristön kyselypalvelu Harava ja vahtipalvelu Tarkkailija. Rakentamisen lupa-asiointipalvelua (Lupapiste) pilotointiin. Koko palvelukokonaisuus valmistuu vaiheittain vuoteen 2015 mennessä.

Rakentaminen

Rakentaminen väheni

Rakentaminen väheni edelleen vuonna 2013 heikon ja epävarman taloustilanteen johdosta. Tammi-marraskuussa myönnettyjen rakennuslupien kuutiomäärä väheni 3 prosenttia vuodentakaiseen vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Asuin- ja vapaa-ajan rakennusten kuutiomäärät laskivat merkittävästi. Maatalousrakennusten osalta kasvu oli merkittävää. Kasvua oli myös liike- ja toimistorakennuksissa sekä hieman myös teollisuus- ja varastorakennuksissa. Piristymisen merkkejä kuitenkin näkyi loppuvuonna rakennuslupien kuutiomäärän kasvaessa marraskuussa runsaat 20 prosenttia vuoden takaisesta.

Korjaus- ja energia-avustuksiin oli vuoden 2013 talousarviossa käytettävissä 50,5 miljoonaa euroa. Määräraha oli 5,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2012. Avustusten painopisteinä olivat hissien rakentaminen sekä vanhusten ja vammaisten asuntojen rakentaminen. Uusiutuvan energian avustuksista luovuttiin määrärahasen laskusta johtuen.

Rakentamisen säädöksiä selkeytettiin

Rakennushankkeen toimijoita koskevaa sääntelyä selkeytettiin muuttamalla maankäyttö- ja rakennuslakia sekä asuntokauppalakia. Muutos selventää rakennushankeeseen ryhtyvän velvollisuuksia, rakennuksen suunnittelua ja suunnittelijoita, rakennustyönjohtoa sekä rakentamisen viranomaisvalvontaa koskevaa sääntelyä. Suunnittelijoiden ja työnjohdon kelpoisuusehtoja on täsmennetty muun muassa aikaisempien tutkintojen huomioon ottamisella. Lakimuutos tuli voimaan 1.1.2014.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) implementointi saatettiin loppuun. Ympäristöministeriön asetus rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta korjaus- ja muutostöissä tuli voimaan kaikkien rakennusten osalta 1.9.2013. Energiatehokkuuden parantamiseen annetaan asetuksessa kolme vaihtoehtoista reittiä, joista kiinteistön omistaja voi valita sopivimman. Rakennuksen energiatodistuslaki ja muut sitä koskevat säädökset tulivat voimaan 1.6.2013. Energiatodistus on esitettävä myynnin tai vuokrauksen yhteydessä asuinkerrostaloissa sekä vuonna 1980 tai sen jälkeen käyttöön otetuissa pientaloissa. Ennen vuotta 1980 käyttöön otetut pientalot tulevat lain piiriin vasta 1.7.2017. Tehdyn selvityksen mukaan energiatodistusten hinnat ovat pysyneet kohtuullisina.

Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin (RES) täytäntöönpanoa jatkettiin. Kesäkuussa 2013 käynnistettiin säädös-hanke maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi uusiutuvan energian vähimmäistason säätämiseksi rakennuksissa. Tämän lisäksi käynnistettiin uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa käyttävien laitteistojen asentajille suunnattu vapaaehtoinen sertifiointijärjestelmä yhteistyössä Motiva Oy:n ja alan toimijoiden kanssa.

Tammikuun alussa 2013 tuli voimaan maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jolla säädettiin rakennusten olennaisista teknisistä vaatimuksista sekä saatettiin Suomen rakentamismääräyskokoelmaan koottavien asetusten antovaltuudet vastaamaan perustuslain vaatimuksia. Maankäyttö- ja rakennuslain muutos on pohjana Suomen rakentamismääräyskokoelman uudistamiselle.

Rakennustuotteiden CE-merkintä tuli heinäkuussa pakolliseksi EU-asetuksen myötä. Samalla uudistui lainsäädäntö myös rakennustuotteiden kansallisten tuotehyväksyntöjen osalta.

Kosteus- ja homeasioihin kiinnitettiin yhä enemmän huomiota

Valtakunnallista kosteus- ja hometalkoot -ohjelmaa jatkettiin pääpainona ohjelman tuottaman osaamisen siirtyminen koulutukseen ja rakennusalan toimijoille. Kosteus- ja hometalkoot palkittiin markkinointi- ja viestintätoimistojen liiton kilpailussa sekä vuoden 2013 viestintätyönä että parhaana työnä yhteiskunnallinen viestintä -sarjassa.

Eduskunnan tarkastusvaliokunta antoi helmikuussa 2013 mietinnön rakennusten kosteus- ja homeongelmista (TrVM 1/2013 vp - M 5/2013 vp). Eduskunta hyväksyi toukokuussa 2013 (EK 5/2013 vp) mietinnössä ehdotetut 14 kannanottoa. Eduskunnan kirjelmän mukaisista kannanotoista aiheutuvien toimenpiteiden toteutus kuuluu usealle ministeriölle ympäristöministeriön koordinoimissa toimintaa. Ympäristöministeriö on asettanut seurantaryhmän kirjelmästä aiheutuvien toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutuksen seurantaan.

Rakentamisen materiaali- ja energiatehokkuutta edistettiin

Rakennusjätteen vähentämiseksi ja kierrätyksen lisäämiseksi valmistui syksyllä 2013 rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelma. Ohjelma kytkeytyy kansalliseen materiaalitehokkuusohjelmaan, ja sen toimenpiteet painottuvat kierrätyksen edellytysten ja seurannan parantamiseen sekä teknologian ja kierrätyspalvelujen edistämiseen.

Energiaviisaan rakennetun ympäristön aika (ERA17)-ohjelman toimeenpanoa jatkettiin. Ohjelman toimet kohti energiaviisaampaa Suomea ovat edenneet kiittävästi, vaikkakin uusia painopisteitä on jouduttu ohjelman aikana määrittelemään. Ohjelman tavoitteena on energianäkökohtien huomioiminen kaikessa toiminnassa.

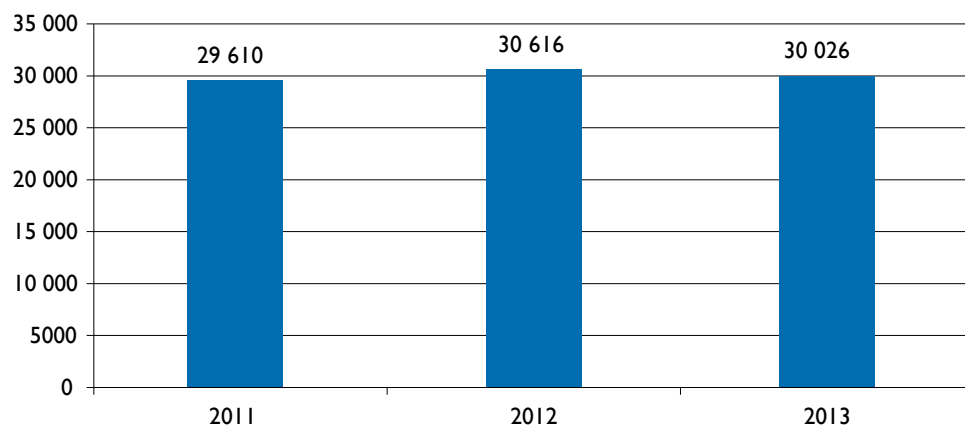
1.3

Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1

Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

Ympäristöministeriön toimintamenoista maksetut toiminnan menot olivat sisäiset kulut ja poistot poislukien 30,0 miljoonaa euroa (30,6 milj. euroa vuonna 2012). Vähennys edellisvuoteen nähden aiheutui pääasiassa asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen ostojen vähenemisestä erityisesti t&k-toiminnassa. Myös matkustusmenot vähenivät. Muut kulut pysyivät lähestulkoon samalla tasolla. Palkkamenot, joiden osuus kaikista kuluista on lähes 60 prosenttia, pysyivät samalla tasolla, vaikkakin henkilötyövuodet laskivat (-5 htv).

Kuva 7. Ympäristöministeriön toiminnan kulut

Alla olevassa taulukossa on kuvattu ministeriön henkilötyövuosijakauma ja kustannukset tehtäväalueittain. Kustannusten kohdentamisessa on käytetty perusteena työajanseurantaa. Yhteiset ja hallinnolliset tehtävät on vyörytetty substanssitehtäville todellisten työaikojen suhteessa. Tarkempi tehtäväkohtainen htv-jakauma on esitetty kappaleessa 1.4.1.

Taulukko I. Ympäristöministeriön tehtäväalueittaiset henkilötyövuosimäärät ja kustannukset

Tehtäväalue	2011		2012		2013	
	Henkilötyövuodet (htv)	Kustannukset (milj. euroa)	Henkilötyövuodet (htv)	Kustannukset (milj. euroa)	Henkilötyövuodet (htv)	Kustannukset (milj. euroa)
Ympäristönsuojelu	88	9,5	91	10,1	79	8,6
Ilmansuojelu	14	1,5	11	1,2	7	0,7
Ilmastonmuutoksen torjunta	26	2,9	30	3,3	30	3,2
Kestävä materiaalitalous	29	3,1	29	3,3	28	3,1
Ympäristöriskit	19	2,0	21	2,3	15	1,6
Luontoympäristö	67	7,6	65	7,9	63	7,6
Luonnon monimuotoisuus	19	2,2	20	2,5	23	2,8
Luonnonvarojen kestävä käyttö	17	1,9	15	1,7	13	1,6
Meret sekä pinta- ja pohjavedet	23	2,7	24	3,0	21	2,5
Ympäristövaikutusten arviointi	7	0,7	7	0,8	6	0,7
Rakennettu ympäristö	124	13,6	122	13,8	132	14,7
Ilmastonmuutos ja ekotehokkuus	53	5,8	46	5,2	35	4,1
Asuinolojen kehittäminen	44	4,6	44	4,9	58	6,3
Hyvä elinympäristö	28	3,2	33	3,7	39	4,3
Yhteensä	279	30,6	279	31,8	274	30,8

Ympäristöministeriön tehtäväalueittaiset kustannukset laskivat 3,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kustannuksiin sisältyy henkilöstömenojen lisäksi kaikki muut toimintamenojen lkp-tililajit, mukaan lukien sisäiset kulut ja poistot.

Tehtäväalueittaisten työaikojen ja kustannusten jakautuminen muuttui edellisvuoteen verrattuna niin, että rakennetun ympäristön osuus kasvoi ja vastaavasti ympäristönsuojelun osuus laski. Ympäristönsuojeluun kohdennettu työaika väheni eniten ympäristöriskien ja ilmansuojelun alueella. Luontoympäristön tehtäväalueella luonnon monimuotoisuuden tehtäviin kohdennettiin enemmän työaikaa, kun taas muilla tehtäväalueilla työaika väheni. Rakennetun ympäristön toimialueella painopiste siirtyi selvästi ilmastonmuutoksen ja ekotehokkuuden tehtävistä asumisen ja hyvän elinympäristön (mm. rakentamisen ohjaus ja MRL-koordinointi) tehtäviin.

METSO-ohjelman, EU:n Life+-ohjelmaa sekä kosteus- ja hometalkoot-toimintaohjelman tutkimus- ja kehittämisspalveluiden hankintaa ei ole tässä laskettu ministeriön toimintakustannuksiksi eikä myöskään SYKE:n palvelusopimuksen rahoitusta ja alueellistamistukea, koska niiden tulokset kohdentuvat yleisemmin ja laajemmin muiden kuin pelkästään ministeriön hyväksi. Ministeriön hallinnolliset kustannukset, yleiskustannukset ja poissaolot on vyörytetty substanssitehtäväalueille tehtyjen henkilötyövuosien suhteessa.

Yllä esitettyjen kustannusten lisäksi ministeriö maksoi vuonna 2013 arvonnlisäveroa 2 227 303 euroa.

Ympäristöministeriöläisten hiilijalanjälki pieneni

Henkilöstön ympäristötietoisuutta ja ympäristömyönteistä toimintatapaa pyrittiin lisäämään useilla eri tapahtumilla, joita olivat mm. kilometrikisa, energiansäästöviikko, Earth hour -varjotapahtuma, hissiton päivä, pyörähuoltotapahtuma, kesäsiivouspäivä ja perehdyttämispäivä. Lisäksi järjestettiin ekskursion Ämmässuon kaatopaikalle sekä Viikin ympäristötaloon.

Ympäristöministeriö laski vuoden 2013 kokonaishiilijalanjälkensä käyttäen apunaan WWF:n ilmastolaskuria. Hiilidioksidipäästöt olivat yhteensä 1328 tCO₂, joka on selkeästi vähemmän kuin vertailuvuonna 2012 (1714 tCO₂). Yhtä työntekijää kohden päästöjä syntyi keskimäärin 4,7 tCO₂. Kokonaisuudessaan ministeriön CO₂-päästöt vastaavat noin 565 000 bensalitrin tai 300 omakotitalon keskimääräisiä päästöjä.

Ympäristöministeriön energiankulutus laski kertomusvuonna. Paperin kulutus laski myös merkittävästi. Jätteen kokonaismäärä kasvoi selkeästi erityisesti muuttoon valmistavien siivoustoimenpiteiden vuoksi.

Taulukko 2. Merkittävimpien eko-virastomittarien kehitys vuosina 2010–2013

	2011	2012	2013
Sähkönkulutus , MWh	834	696	679
Lämmönkulutus (sääkorjattu)MWh	1642	1456	1363
Veden kulutus, m ³	2197	2349	2121
Paperin kulutus, riisiä	3 649	3600	2009
Kokonaisjättemäärä, tonnia	67,3	67,3	83,3
Sekajättemäärä , tonnia	3,78	3,78	2,34
Matkustus			
Matkustus –päästöt, tCO ₂	504	469	374
Ulkomaan matkat, kpl	867	829	827
Kotimaan matkat, kpl	854	832	894
Oman auton käyttö, tkm	57	54	48
Taksin käyttö, kpl	2453	2481	2510
Lähiliikenteen käyttö, €	2801	3410	2755
Etäneuvottelut, tuntia	192	451	711

1.3.2

Maksullinen ja yhteisrahoitteinen toiminta

Ympäristöministeriön maksullisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2013 yhteensä 17 422 euroa (10 814 euroa vuonna 2012). Tuotot koostuvat pääosin yksittäisistä päätöksistä ja luvista. Vähäisten tuottojen johdosta erillistä maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa ei ole laadittu.

Ministeriön yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2013 yhteensä 626 144 euroa (604 594 euroa vuonna 2012). Kustannusvastaavuuslaskelmassa (liite 5.2.1) on esitetty yhteistoiminnan hankkeita vastaavat erillis- ja yhteiskustannukset.

Yhteistoiminnan rahoituksesta valtaosa tuli valtiohallinnon ulkopuolelta, pääosin pohjoismaiden ministeriöneuvostosta. Sillä rahoitettiin luonnon monimuotoisuutta koskevien ympäristösopimusten yhtenäisyyden selvitystä sekä ympäristöpolitiikan taloudellisten ohjauskeinojen selvitystä.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 99 % (100,7 % vuonna 2012).

Tuotokset ja laadunhallinta

Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 3. Ministeriön henkilötyövuodet ja erät suoritteet tehtävittäin.

	Htv 2011	%	Htv 2012	%	Htv 2013	%	Suoritteet	Luku- määrä 2011	Luku- määrä 2012	Luku- määrä 2013
Toimialan kehittäminen, strategiat, ohjelmat ja niiden seuranta	76	27,3	77	27,6	74	26,9	<ul style="list-style-type: none"> Muiden virastojen lausuntopyynnöt Edustus ulkopuolisissa toimitelmissä Työryhmät, projektit ja selvityshenkilöt 	190 97 11	185 112 13	243 78 12
Hallinnonalan ohjaus sekä toiminnan ja talouden suunnittelu	9	3,2	8	3,0	10	3,7	<ul style="list-style-type: none"> TTS, kehykset, TAE, LTAE Tulossopimukset Toiminta- ja vuosikertomukset ja muu raportointi Muut tulosjohtamista, -ohjaamista, kehittämistä koskevat asiat 	5 6 10 5	8 3 11 6	9 5 10 4
Säädösvalmistelu ja säädösten toimeenpano	38	13,5	43	15,6	44	16,2	<ul style="list-style-type: none"> Hallituksen esitykset Valtioneuvoston asetukset Määräykset, ohjeet ja yleiskirjeet 	1 20 7	9 12 21	12 26 14
EU- ja kansainväliset asiat sekä verkostot	31	11,3	30	10,8	28	10,1	<ul style="list-style-type: none"> EU-kirjelmät ja –selonteot EU-kokousraportit (pl.EUEn raportit) Lainsäädännön notifioinnit komissiolle EU-lainsäädäntökäsittelyt Muut EU-asiat (tied, mandaatit ym.) 	16 112 18 15 14	20 112 17 16 60	20 137 15 11 79
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	11	4,0	11	3,9	12	4,4	<ul style="list-style-type: none"> Eduskuntakysymykset Ympäristönsuojelun avustukset Alueidenkäytön ja luonnonsuojelun avustukset Avustukset asunto- ja rakennusalan järjestöille Rakennussuojelupäätökset (ml.valitukset) Vahvistetut maakuntakaavat 	56 32 39 15 4 4	59 25 31 13 6 3	64 28 28 14 9 5
Ministeriön jakamattomat tehtävät	1	0,4	2	0,7	2	0,7				
Johtaminen sekä yksikkö-, osasto- ja ryhmäkokouksiin osallistuminen	17	6,2	16	5,7	16	5,8				
Henkilöstövoimavarojen hallinta	11	4,0	10	3,5	9	3,2	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristöministeriön virat, työsopimukset ja palkkausasiat 	319	291	300
Taloushallinto	15	5,5	17	6,0	16	5,8	<ul style="list-style-type: none"> Osto- ja myyntilaskut sekä maksatuspäätökset Matka- ja kululaskut (M2 käyttöön 1.10.2010) Tilijaoittelu, käyttösuunnitelmat, määrärahaajaot Valtiontalouden tarkastusviraston asiat Hankinta-asiat 	5406 2374 68 10 18	4 884 2466 85 11 6	5174 2452 84 13 4
Tiedon hallinta ja tietohallinto	10	3,5	8	3,0	8	2,8	<ul style="list-style-type: none"> Tietohall. hankinta- ja käyttöluupa-asiat Tietohall. tutkimus-, selvitys- ja kehittämissuunnitelmat ja -sopimukset 	6 8	12 8	5 8
Hankehallinta	6	2,1	6	2,0	6	2,1				
Tietopalvelu	9	3,2	9	3,2	8	2,7	<ul style="list-style-type: none"> Julkaisut yhteensä Kirjatut asiat 	57 2239	68 2498	57 2397
Viestintä	12	4,2	10	3,6	8	3,0	<ul style="list-style-type: none"> Tiedotteet Tiedotustilaisuudet Sisäiset intra- uutiset Sisäiset info- ja keskustelutilaisuudet 	165 24 497 15	182 26 481 11	183 30 460 19
Sisäinen tarkastus	2	0,7	2	0,7	2	0,7				
Muut tukitoiminnot	31	11,0	30	10,7	32	11,5				
Yhteensä	279	100	279	100	274	100				

Taulukossa 2 on esitetty ministeriön työaikaseurantajärjestelmästä saatu tehtäväkoh-
tainen henkilötyövuosijakauma kolmelta edelliseltä vuodelta. Vastaavilta vuosilta on
eri järjestelmien (mm. diaari- ja asiankäsittelyjärjestelmä, kirjanpito ym.) tuottamaa
tietoa hyväksi käyttäen kerätty eräitä ministeriön suoritteita/tuotoksia ja ryhmitelty
ne eri tehtäville. Suoritteet eivät ole keskenään verrattavissa eivätkä ne kerro kaikkea
ministeriön aikaansaannoksia, joihin kuuluu muuan muassa keskeisesti vaikuttami-
nen muiden toimialojen toimintaan. Suoritekohtaisessa vertailussa voidaan kuitenkin
nähdä jossain määrin toiminnan volyymin kehitystä.

1.4.2

Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Säädöshankkeiden laatua ja toimeenpanoa tehostettiin parantamalla hankkeiden
suunnittelua. Kaikista aloitetuista säädöshankkeista tehtiin hankepäätös. Säästösten
täytäntöönpanoon varauduttiin mm. ympäristönsuojelulain uudistushankkeessa,
jossa oli erillinen projekti täytäntöönpanolle. Vaikutusten arvioinnin toimintatapoja
ja -malleja tehtiin tunnetuksi muun muassa koulutuksella ja perustamalla erillinen
verkosto työn edistämiseksi. SYKEN rooli oli kehittämisen kohteena säädösvalmistelun
edistämässä. SYKEN osallistuminen säädösvalmisteluprosessiin painottuu
vahvasti perusvalmisteluvaiheen vaikutusten arviointiin.

Ympäristöministeriön T&K-projektit tukivat ministeriön strategisia tavoitteita.
Life+ hakemusten ja hyväksytyjen hankkeiden määrä kasvoi, ja siten EU rahoitusta
saatiin kotiutettua enemmän kuin koskaan aiemmin. Ympäristöministeriöön pe-
rustettiin ennakoitiverkosto ja systemaattinen ennakoititoiminta käynnistettiin.
Ennakoitityötä hyödynnettiin muun muassa ympäristöministeriön strategian uu-
distamistyössä.

Ympäristöministeriön tulosohjausta tehostettiin. ELY-keskusten toiminnallisessa
tulosohjauksessa siirryttiin hyödyntämään Valtion tulostietojärjestelmää (Netra) Y-
vastuualueella. Järjestelmässä tapahtuva tulostavoitteiden sopiminen korvaa pääosan
tulosneuvottelutarpeesta ja tehostaa merkittävästi toteumaraportointia. SYKEN tulos-
sopimus uusittiin ja sopimuksen valmistelu organisoitiin teema- ja toimintoryhmiin.
Tulosopimuksen rakenteessa, seurannassa ja mittareiden kehittämisessä huomioitiin
käyttöön otettu Valtion tulostietojärjestelmä. Lisäksi jatkettiin ELY-keskusten ja AVIen
toimintamallien yhtenäistämistä ja kehittämistä lainsäädännön toimeenpanossa. Hal-
linnonalan ohjauksen ja kehittämisen vahvistamista valmisteltiin työryhmässä, jon-
ka toimenpide-ehdotusten pohjalta aloitettiin ympäristöhallinnon ohjaustoiminnon
rakentaminen ympäristöministeriössä. Vuonna 2014 ohjaustoiminnon käynnistymisen
myötä substanssiohjauksen ja -kehittämisen resurssit vahvistuvat, ohjauskeinot
tehostuvat ja aluehallinnon tuki lisääntyy.

Valtionhallinnon yhteinen hankesalkkuratkaisu otettiin käyttöön ja ensimmäisiä
valtion yhteisen viestintäratkaisun (Vyvi) palveluita otettiin pilottikäyttöön loppu-
vuonna. Ympäristöministeriö siirtyi valtion yhteisen Elisa-puheratkaisun piiriin lo-
kakuussa. Ympäristöministeriön tietoturvatason auditointi tehtiin ja Valtion IT-palve-
lukeskus antoi sen perusteella todistuksen ympäristöministeriön tietoturvallisuuden
tasosta. Ympäristöministeriön uudistetut verkkosivut ym.fi ja ymparisto.fi avattiin ja
intra-sivut on tarkoitus uusida vuonna 2014.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Työnantajatoiminnan kehittämistä jatkettiin ja johdon työnantajalaverien toiminta vakiintui osaksi ympäristöministeriön johtoryhmätyöskentelyä. Työnantajakouksilla pyritään vahvistamaan henkilöstöjohtamisen yhteisiä toimintamalleja ja toimintatapoja.

Kehityskeskustelujen ohjeistuksessa asetettiin painopisteiksi töiden yleinen organisointi työyhteisössä. Osaamisen ja työhyvinvoinnin suunnitelmallinen kehittäminen otettiin aikaisempaa näkyvämmiin esille osastojen ja yksiköiden tulostavoitteissa ja kehityskeskusteluissa. Henkilöstön jaksaminen ja energisyys nousi työilmapiiribarometreissa vahvasti esiin. Työtehtävien ruuhkautuminen, erityisesti suuret lainvalmisteluhankkeet sekä ministeriön normaalitoimintaan kuuluvat säädösvalmistelutehtävät ovat ruuhkautuneet. Viime vuosina useita kokeneita lainvalmistelijoita on siirtynyt eläkkeelle ja toisaalta riittävän kokeneiden lainvalmistelijoiden rekrytoinneissa on ollut vaikeuksia. Ympäristöministeriöön perustetaan vuonna 2014 seitsemän ylitarkastajan virkaa ympäristöhallinnon ohjaus- ja kehittämistoiminnon tehtäviin.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Taulukko 4. Henkilöstön sijoittuminen ministeriön eri tehtäväalueille 31.12.2013

Toiminta-alue	Toteutuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
Luontoympäristö	49	50	50
Ympäristönsuojelu	51	53	54
Rakennettu ympäristö	86	88	87
Hallinto ja muut yhteiset	60	61	59
Kansainväliset ja EU-asiat	21	20	19
Viestintä	16	16	14
Yhteensä	283	288	283

Lukuihin on laskettu mukaan henkilöt, joilla oli virka- tai työsuhde ministeriöön vuoden lopussa. Osa viroista saattoi olla täyttämättä tai luvuissa on mukana määräaikaista työntekijöitä, joiden työsuhde päättyi vuoden lopussa. Hallintoon on laskettu mukaan myös kansliapäällikkö esikuntineen.

Taulukko 5. Henkilöstön määrä ja rakenne

Henkilöstön määrä ja rakenne	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
Henkilöstön lukumäärä	283	288	283
- miehiä	→ 101	→ 96	→ 91
- naisia	→ 182	→ 192	→ 192
Muutosprosentti edellisvuoteen %	0,4	1,8	-1,7
Henkilötyövuodet (htv)	279	279	274
Henkilöstön keski-ikä/ vuotta	51,2	51,0	50,6
- miehet	→ 52,8	→ 52,9	→ 52,6
- naiset	→ 50,2	→ 50,1	→ 49,7
45 vuotta täyttäneiden osuus %	74,9	72,2	71,3
Koulutustasoindeksi	6,2	6,3	6,3
- miehet	→ 6,8	→ 6,8	→ 6,6
- naiset	→ 5,9	→ 6,0	→ 6,1
Määräaikaisen henkilöstön osuus %	14,1	18,4	16,7
- ma. naisia henkilöstöstä	→ 11,3	→ 14,6	→ 13
- ma. miehiä henkilöstöstä	→ 2,8	→ 3,8	→ 3,5
Kokoaikaisen henkilöstön lkm	269	271	265
Osa-aikaisen henkilöstön lkm	14	17	18
Kokoaikaisen henkilöstön % -osuus	95,0	94,1	93,6
Osa-aikaisen henkilöstön % -osuus	5,0	5,9	6,4

Ikärakenne painottuu edelleen voimakkaasti yli 45-vuotiaisiin ja työuraa jatketaan usein yli lakisääteisen eläkeiän. Avautuviin tehtäviin rekrytoidaan sekä kokeneita asiantuntijoita että työuransa alussa olevia henkilöitä, joten ikärakenne ei muutu nopeasti.

Taulukko 6. Ministeriön ikärakenne

Ikäryhmä	Toteuma 2011		Toteuma 2012		Toteuma 2013	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
25–34	24	9	22	8	30	11
35–44	47	17	58	20	51	18
45–54	94	32	92	32	86	30
55–64	115	41	108	38	109	39
65–	3	1	8	3	7	2
Yhteensä	283	100	288	100	283	100

Työhyvinvointi ja työkykyinvestoinnit

Henkilöstön työkuunto oli hyvä sairauspoissaolojen määrällä mitattuna. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi yksi henkilö. Työterveyshuollon kehittämisessä on määrätietoisesti panostettu ennalta ehkäisevään työterveyshuoltoon viimeisen parin vuoden aikana, mikä näkyy sairauspoissaolojen laskuna.

Taulukko 7. Henkilöstön työtyytyväisyys, työkuunto sekä investoinnit työhyvinvointiin

Työhyvinvointi	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
Työtyytyväisyysindeksi	3,49	3,53	3,6
- miehet	→ 3,52	→ 3,62	→ 3,70
- naiset	→ 3,47	→ 3,48	→ 3,54
Sairauspoissaolot työpäivää/htv	7,4	7,0	6,5
Työterveyshuolto €/htv - netto	578	614	638

Lähtövaihtuvuus eli toisen työnantajan palvelukseen siirtyminen oli vuonna 2013 hieman suurempi kuin aiempina vuosina. Jos lähtövaihtuvuuteen lasketaan myös eläkkeelle siirtyneet, on luonnollinen poistuma 7,4 %. Eläkkeille siirtyi yhteensä 11 henkilöä.

Osaaminen ja muu aineeton pääoma

Henkilöstöstrategian toimenpideohjelmalla ja tulossopimusohjeistuksella on osastoja ja yksiköitä ohjattu monipuoliseen osaamisen kehittämiseen ja jakamiseen.

Taulukko 8. Henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä investoinnit

Osaamisen kehittäminen	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
Koulutus ja muu kehittäminen €/htv	1515	1220	1 187
Ammattitaidon kehittäminen päivää/htv	3,8	3,1	2,72

Vuonna 2013 koulutuksen painopisteinä olivat osaamisen ja hiljaisen tiedon kierrättäminen mentoroinnin avulla, ICT-aidot, valtioneuvosto- ja säädösvalmisteluosaaminen, viestintäosaaminen sekä johtaminen ja sen tukeminen. Ministeriössä järjestettiin sisäinen mentorointiohjelma osaamisen kierrättämisen tehostamiseksi. Ohjelmassa oli mukana sekä mentorointipareja- että ryhmiä. Mentoreita oli myös talon ulkopuolelta. Toinen selkeä painopiste oli ICT-koulutus, keskittyen Windowsin järjestelmä- ja MS Office-koulutuksiin sekä videoneuvottelulaitteiden käyttökoulutuksiin.

Kuukausittainen esimiehille räätälöity tilaisuus, esimiesfoorumi, herätettiin pienen tauon jälkeen henkiin syksyllä 2013. Tilaisuuksissa on käsitelty ajankohtaisia esimiestyöhön liittyviä teemoja ja kysymyksiä. Keväällä 2013 alkaneessa neljännessä ministeriöiden yhteisessä JET (Johtamisen erikoisammattitutkinto) -koulutuksessa on mukana 5 ympäristöministeriöläistä. Viestintätaidoista keskeisimmät koulutukset pidettiin vaikuttavasta esiintymisestä, puheen kirjoittamisesta sekä selkeämmästä virkakielestä. Kielitaitoa ylläpidettiin ruotsin, englannin ja ranskan kielen kursseilla. Säädösvalmistelusta järjestettiin koulutustilaisuudet mm. hankinnoista, julkisuuslaista että vaikutusten arvioinnista.

Tehty työaika ja henkilöstökulut

Ministeriön ikärakenne vähentää tehdyn työajan määrää, koska suurella osalla työntekijöistä on pitkät vuosilomat.

Taulukko 9. Tehty työaika ja työvoimakustannukset

Työaika ja työvoimakustannukset	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %	77,7	78,4	80,5
Tehdyn työajan palkat: % -osuus palkkasummasta	74,7	75,7	77,1
Kokonaistyövoimakustannukset 1000 euroa	18 074	18 552	18 540
Palkkasumma (ml välilliset palkat)1000 euroa	14 835	15 293	15 377
Tehdyn työajan palkat	11 032	11 578	12 117
Välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista %	64 %	60 %	56 %

Henkilöstön arvon merkittävin lopputulokseen vaikuttava muuttuja on keskimääräisen eläköitymisiän ja keski-ian välinen erotus. Eläkeiän lasku tai nousu vaikuttaa laskennalliseen henkilöstön arvoon.

Tilinpäätösanalyysi

Ympäristöministeriön tilinpäätös koskee ministeriön toimintaa. Suuri osa ympäristöministeriön hallinnonalan toiminnallisista määrärahoista käytetään aluehallinnossa eikä niiden määrärahojen käyttö näy ympäristöministeriön tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksen määrärahojen käytön ja kulujen muutoksia on verrattu ministeriön vuoden 2012 toteumalukuihin.

1.6.1

Rahoituksen rakenne ja talousarvion toteutuminen

Ympäristöministeriön käytettävissä oli arviomäärärahat ja edellisvuosilta siirtyneet määrärahat mukaan lukien vuonna 2013 yhteensä 169,4 miljoonaa euroa (143,0 milj.€ vuonna 2012).

Ministeriön määrärahojen kokonaiskäyttö oli peruutetut määrärahat poislukien yhteensä 92,1 miljoonaa euroa (96,6 milj.€ vuonna 2012). Kokonaiskäyttö laski 4,5 miljoonaa euroa eli noin 5 % prosenttia. Merkittävimmin laskivat luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (2,2milj.€) minkä lisäksi edellisvuonna tehty osakepääoman korotus (1,9milj. €) jäi pois. Hallinnonalan toiminnalliset määrärahat muun muassa luonnonsuojelualueiden hankintaan ja korvauksiin, ympäristötöihin ja rakennusperinnön hoitoon osoitettiin pääosin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön.

Vuodelle 2014 siirtyi ministeriön käytössä olevia määrärahoja yhteensä 76,3 miljoonaa euroa, kun vuonna 2012 määrärahoja siirtyi 44,7 miljoonaa euroa. Kasvu aiheutui pääosin A-Kruunu Oy:n pääomittamiseen varatun määrärahan (30 milj.€) siirtymisestä seuraavalle vuodelle. Eräistä ympäristömenoista momentilla 35.10.22 siirtyi erityisesti Itämeren ravinnekierrätyksen edistämiseen tarkoitettua määrärahaa. Öljyjätämaksulla rahoitettavaa öljyjätehuoltoon tarkoitettua määrärahaa peruutettiin, koska tuelle ei ollut tarvetta. Myös tuulivoimakaavoituksen edellyttämien selvitysten tukirahoitusta samoin kuin EU:n ympäristörahoiston (LIFE) aiempien vuosien määrärahaa peruutettiin hankkeiden hitaan etenemisen vuoksi.

Momentin 35.10.63 luonnonsuojelualueiden hankinnan ja korvausmenojen 10 miljoonan euron sopimusvaltuutta ei tarvittu vuonna 2013. Valtuutta myönnetään tarvittaessa ELY-keskuksille valtioneuvoston vahvistamien luonnonsuojeluohjelmien, Natura 2000 -verkoston ja METSO-ohjelman toteuttamiseksi.

1.6.2

Tuotto- ja kululaskelma ja tase

Ympäristöministeriön **vuoden 2013 tuotto- ja kululaskelman** kulujäämä on 91,1 miljoonaa euroa. Se on noin 5 % prosenttia edellisvuotta (96,2 milj.€) vähemmän. Palvelujen ostot kasvattivat toiminnan kuluja verrattaessa edellisvuoteen noin 4,1 milj. eurolla. Kulujäämää alensivat toisaalta muun muassa Metsähallituksen luontopalveluille siirtomenoina maksettavan rahoituksen väheneminen sekä satunnaisten tuottojen lisäys. Maksullisen ja yhteisrahoitteen toiminnan osuus on kuitenkin edelleen minimaalista, alle prosentti ministeriön kokonaisrahoituksesta.

Ministeriön tuotot koostuivat muutaman yhteishankkeen tuotoista sekä satunnais-tuottonan NEFCO:n Itämeren alueen JI-koealuerahastosta (Testing Ground Facility, TGF) saatu maksupalautus. Tuottojen lisäykset olivat yhteensä 0,8 miljoonaa euroa.

Ministeriön toiminnan kokonaiskulut kasvoivat 10 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kasvu johtuu pääosin palvelujen ostojen kasvusta. Palvelujen ostoja kasvatti erityisesti suunnittelu- ja tutkimuspalveluiden lisääntynyt hankinta. Henkilöstökulut muodostavat lähes puolet kokonaiskuluista ja niiden osuus pysyi lähes edellisen vuoden tasolla, henkilötyövuosimäärän laskiessa hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Siirtotalouden kuluerät laskivat edelliseen vuoteen verrattuna. Elinkeinoelämälle suoritettavat siirtotalouden kulut vähenivät 10 prosenttia (3,7 milj.€) vuonna 2013. Kulut laskivat mm. aiemmin mainitun Metsähallituksen luontopalvelujen rahoituksen vähenemisen johdosta. Ulkomaille maksetut siirtotalouden kulut pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla. Vuonna 2012 tehtiin 4,3 miljoonan euron siirto talousarvion ulkopuoliseen öljysuojarahastoon öljyisten maiden puhdistusta varten, vastaavaa siirtoa ei tehty vuonna 2013.

Ympäristöministeriön taseen loppusumma oli 21,6 miljoonaa euroa (26,0 milj.€ vuonna 2012).

Käyttöomaisuusarvopaperit muodostuvat edellisvuoden tapaan Kuntarahoitus Oyj:n osakkeista (20 milj. €) ja NEFCO Carbon Fund:n sijoituksesta (1 milj. €)

Lyhytaikaiset saamiset olivat 0,5 miljoonaa euroa (0,8 milj. € vuonna 2012). Näistä ennakkomaksuja oli 78 prosenttia, siirtosaamisia 14 prosenttia ja loput myyntisaamisia ja muita lyhytaikaisia saamisia. Myyntisaatavien osuus laski aikaisemman vuoden tasosta. Siirtosaamisten osuus kasvoi lähinnä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta saatavan tulon jaksotuksen takia.

Lyhytaikaiset velat 51,8 miljoonaa euroa muodostuvat pääosin talousarvion ulkopuolella olevan öljysuojarahaston yhdystilinsaldoista (33,3 milj.€). Ostovelat kasvoivat 6,8 miljoonaa euroa. Aiempaa enemmän ostolaskutusta ajoittui erityisesti vuodenvaihteeseen, mikä kasvatti ostovelkojen määrää. Siirtovelat pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla.

1.7

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Ympäristöministeriö on arvioinut ministeriön osastojen ja yksiköiden tekemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan itsearviointin perusteella sitä, miten ympäristöministeriön sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Itsearviointien sekä muiden tiedossa olevien seikkojen perusteella on kokonaisuudessaan arvioitavissa, että toiminnan ja taloudenhoidon perusprosessit ovat melko hyvällä tasolla ja täyttävät talousarvioasetuksen vaatimukset. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamat kirjanpidon ja maksuliikkeen tarkastukset tukevat edelleen tätä johtopäätöstä.

Arvioinnin perusteella on havaittu, että riskienhallintamenettelyt ja riskien tunnistaminen ovat nykyisin kohtuullisella tasolla, mutta riskeihin vastaamiseen olisi kiinnitettävä enemmän huomiota. Riskien huomioimista osana toiminnan suunnittelua ja seurantaa kehitetään edelleen.

Ministeriön osastoilla ja yksiköillä on ollut osittain riittämättömästi tehtävien vaatimia henkilöstöresursseja käytettävissään eivätkä valmiudet resurssien joustavaan suuntaamiseen ole myöskään olleet riittäviä. Henkilöresurssien ja tehtävämäärän tasapainoon on edelleen panostettava. Tehtävien hallintaa parantaa mm. se, että vuodelle 2014 on saatu säädösvalmistelutehtäviin sekä ympäristöhallinnon ohjauksen kehittämiseen lisää resursseja.

Arviointien tulokset

Ympäristöministeriön tutkimus- ja kehittämistoiminta tukee päätöksentekoa

Ympäristöministeriön T&K-toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitiin ulkopuolisen tahon toimesta (YMr28/2013). Arvioinnin mukaan ministeriö profiloituu vahvana tutkimustiedon hyödyntäjänä ja ministeriön T&K-toiminta on vastannut T&K-strategian tavoitteenasettelua. T&K-toiminta nykyisellään kattaa erityisesti ministeriön päätöksenteon tueksi tehtävän selvitys- ja kehitystyön. Lainsäädännön kehittämisessä T&K-toiminnalla on vahvin lisäarvo. Yksi arvioinnin tuloksista on, että ministeriön T&K-toiminta tunnetaan melko heikosti. T&K-toiminnassa korostuu lyhyen aikavälin näkökulma esimerkiksi hallituskauden lyhyen ajanjakson vuoksi. Ympäristöministeriössä on perustettu ennakoitiverkosto, joka pyrkii arvioimaan tulevaisuuden kehityssuuntia pidemmällä aikavälillä.

Arvioinnissa on esitetty lukuisia kehittämissuosituksia. Erityisesti päätöksentekoa tukevan tutkimustiedon tuottamista ja hyödyntämistä tulee jatkaa, T&K-toiminnan roolia ja työnjakoa tulee selkeyttää sekä priorisointiin on kiinnitettävä enemmän huomiota resurssien vähentyessä. Arvioinnissa esitettyjen kehittämissuositusten toimeenpano aloitettiin ministeriössä.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin esitettiin osauudistuksia

Maankäyttö ja rakennuslain kokonaisarvioinnin (SY1/2014) mukaan 14 vuotta voimassa ollut laki toimii yhä keskeisiltä periaatteiltaan hyvin ja tavoitteiden mukaisesti. Toimintaympäristössä on kuitenkin tapahtunut muutoksia, jotka antavat aihetta lain osauudistuksille.

Arvioinnissa nostetaan esille erityisesti kaupunkiseutujen maankäytön ohjaamisen haasteet. Kaupunkiseutua kokonaisuutena käsittelevää kaavoitusta on kehitettävä kuntauudistus huomioon ottaen. Kaupunkiseutujen kehysalueilla tarvitaan tiukempaa rakentamisen ohjausta kuin kauempana maaseudulla. Yleisesti arvioinnissa todetaan, että maakunta-, yleis- ja asemakaavojen tehtäviä on selkeytettävä. Yleiskaavojen pitää olla strategisia eli osoittaa suuntaa, mutta niissä ei pidä ratkaista asioita liian pitkälle, eikä myöskään asemakaavojen tule olla tarpeettoman yksityiskohtaisia. On myös tärkeää, että kaavoitusta palvelevat erilaiset selvitykset ja vaikutusten arvioinnit kohdennetaan oikein, niihin asioihin, joita suunnitelmassa ollaan ratkaisemassa.

Kunnilta vaaditaan aktiivisempaa maapolitiikkaa, sillä tonttimaan saatavuus oikeista paikoista luo pohjan asumisen, palvelujen ja työpaikkojen myönteiselle kehitykselle. Monipuolisella tonttitarjonnalla edistetään myös kilpailun toimivuutta asuntorakentamisessa ja kaupan alalla.

Arvioinnissa tarpeelliseksi katsotut osauudistukset on tarkoitus käynnistää välittömästi.

1.9

Yhteenvetotiedot väärinkäytöksistä

1.9.1

Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Kansallinen rahoitus

Ympäristöministeriössä ei ole kertomusvuonna havaittu uusia valtion tai sen vastuulla oleviin varoihin liittyviä, toimenpiteisiin johtaneita väärinkäytöksiä tai rikoksia.

EU-rahoitus

EU-rahoituksessa ei myöskään ole kertomusvuonna havaittu toimenpiteisiin johtaneita väärinkäytöksiä tai rikoksia.

1.9.2

Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Kansallinen rahoitus

Ympäristöministeriössä on vuonna 2013 eräässä valtionavustusasiassa peritty takaisin yhteensä 90 760,24 euroa. Tästä määrästä oli maksetun avustuksen palautusta yhteensä 85 125,34 euroa, josta vuoteen 2011 kohdistuva palautus oli 41 961,71 euroa ja vuoteen 2012 kohdistuva palautus 43 163,63 euroa, sekä viivästyskorkoa 5 634,91 euroa.

EU-rahoitus

EU-rahoituksessa ei kertomusvuonna ole tehty takaisinperintäpäätöksiä.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	890,10	0	0,00	0,00	100 %
11.04.01. Arvonlisävero	890,10	0	0,00	0,00	100 %
12. Sekalaiset tulot	2 303 590,96	1 824 785	1 824 785,13	0,00	100 %
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	253 780,71	779 901	779 900,81	0,00	100 %
12.35.99.1. Maksullinen toiminta	10 813,80	17 422	17 421,80	0,00	100 %
12.35.99.2. Muut sekalaiset tulot	242 451,13	762 153	762 153,14	0,00	100 %
12.35.99.3. EU-rahoitus	515,78	326	325,87	0,00	100 %
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	2 049 810,25	997 288	997 287,71	0,00	100 %
12.39.10. Muut sekalaiset tulot		47 597	47 596,61	0,00	100 %
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	11,70	42	42,00	0,00	100 %
13.03.01. Osinkotulot, pääoman palautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot (nettob)	11,70	42	42,00	0,00	100 %
13.03.01.1 osinkotulot, pääoman palautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	11,70	42	42,00	0,00	100 %
Tuloarviotilit yhteensä	2 304 492,76	1 824 827	1 824 827,13	0,00	100 %

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 588 398,01	230 210	
24.01.29. Ulkoasianministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	609 498,01	36 910	
24.01.29.3. Lähialueyhteistyön arvonlisäveromenot	609 498,01	36 910	
24.20.66. Lähialueyhteistyö (s3v)	978 900,00	0	
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (s3v)		193 300	
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	312 808,61	735 586	
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	299 855,61	735 586	
28.60.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (s2v)	12 953,00	0	
28.90.20. Vation ja kuntien yhteiset tietojärjestelmähankkeet (s3v)	0,00	0	
28.90.20.1. SAdE-ohjelman hankkeet	0,00	0	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	914 996,11	735 545	
32.30.51. Julkiset työvoimapalvelut (s2v)	0,00	21 909	
32.30.51.07.1. Palkkaukset	0,00	21 909	
32.50.64. EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto -ohjelmiin ja ENPI CBN -ohjelmiin ohjelmakaudella 2007-2013 (a)	844 287,99	662 681	
32.50.64.1.1. EAKR	74 621,35	56 909	
32.50.64.1.2. Tavoite 3	0,00	605 772	
32.50.64.1.3. Tavoite 3	441 755,64	0	
32.50.64.1.4. ENPI CBC	327 911,00	0	
32.60.43. Kioton mekanismit (a)	70 708,12	50 955	

	Talousarvion 2013 määrärahojen		Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutuk- set)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	36 909,66	193 300,00	230 209,66	0,00	3 443 017,27	3 636 317,27	3 065 180,75	514 894,55
	36 909,66		36 909,66	0,00				
	36 909,66		36 909,66	0,00				
	0,00	0,00	0,00	0,00	3 443 017,27	3 443 017,27	3 065 180,75	321 594,55
	0,00	193 300,00	193 300,00	0,00	0,00	193 300,00	0,00	193 300,00
	735 586,16	0,00	735 586,16	0,00	5 526 454,05	5 526 454,05	3 672 013,99	1 854 440,06
	735 586,16		735 586,16	0,00				
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	5 526 454,05	5 526 454,05	3 672 013,99	1 854 440,06
	0,00	0,00	0,00	0,00	5 526 454,05	5 526 454,05	3 672 013,99	1 854 440,06
	735 545,35	0,00	735 545,35	0,00	0,00	21 909,38	21 909,38	0,00
	21 909,38	0,00	21 909,38	0,00	0,00	21 909,38	21 909,38	0,00
	21 909,38	0,00	21 909,38	0,00				
	662 681,30		662 681,30	0,00				
	56 909,21		56 909,21	0,00				
	605 772,09		605 772,09					
	0,00		0,00	0,00				
	0,00		0,00	0,00				
	50 954,67		50 954,67	0,00				

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	105 128 515,96	132 890 937	
35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot (netto) (s2v)	34 039 207,92	33 927 208	
35.01.01.01. Yhteiset menot	23 466 012,70	23 921 579	
35.01.01.02. Tulosalueiden menot	574 205,38	530 913	
35.01.01.03. Henkilöstökoulutus	126 745,35	144 797	
35.01.01.04. Viestintä	250 397,54	268 886	
35.01.01.05. Yhteishankkeet	639,03	1 825	
35.01.01.06. Kansainvälinen yhteistyö	2 600 000,00	2 400 000	
35.01.01.07. Kehittäminen ja suunnittelu	6 636 000,00	6 025 000	
35.01.01.08. Eräät korvaukset	385 207,92	634 208	
35.01.21. Ympäristöministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (s2v)	815 000,00	1 886 000	
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvolisäveromenot (a)	2 075 074,43	2 227 303	
35.01.65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (s3v)	1 730 000,00	1 742 800	
35.10.21. Eräät luonnonsuojelun menot (s 3v)	1 054 626,21	1 175 982	
35.10.22. Eräät ympäristömenot (s3v)	8 120 000,00	7 633 500	
35.10.23. Itämeren suojeleminen (s3v)	0,00	0	
35.10.52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (s3v)	31 889 000,00	32 484 000	
35.10.60. Siirto öljysuojarahastoon (s3v)	3 700 000,00	3 000 000	
35.10.61. Ympäristönsuojelun edistäminen (s3v)	1 085 000,00	2 824 060	
35.10.61.2. Yhdyskuntien vesiensuojelulainojen korkohyvitykset	0,00	0	
35.10.63. Luonnonsuojelun alueiden hankinta- ja korvausmenot (s3v)	11 096 607,40	7 691 819	
35.10.63.1. Luonnonsuojelun alueiden hankinnasta ja korvauksesta aiheutuvat menot	10 936 607,40	7 531 819	
35.10.63.2. Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK)(enintään)	160 000,00	160 000	
35.10.64. EU:n ympäristörahan osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (s3v)	4 000 000,00	3 974 265	
35.10.65. Öljyjättemaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (s3v)	300 000,00	1 000 000	
35.10.66. Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (s2v)	1 324 000,00	1 324 000	
35.10.88. Osakepääoman korottaminen (s3v)	1 900 000,00	0	
35.20.37. Avustukset kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen (s3v)	2 000 000,00	2 000 000	
35.20.37.1. Aluearkkitehtitoiminta	500 000,00	500 000	
35.20.37.2. Tuulivoimarakentamista ohjaava kaavoitus	1 500 000,00	1 500 000	
35.20.87. A-Kruunu Oy:n pääomittaminen (s3v)	0,00	30 000 000,00	
Määrärahatilit yhteensä	107 944 718,69	134 592 278	

	Talousarvion 2013 määrärahojen		Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutuk- set)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	67 682 855,44	65 208 081,45	132 890 936,89	0,00	25 872 804,19	156 536 437,96	81 631 861,76	73 963 530,46
	23 896 147,41	10 031 060,51	33 927 207,92	0,00	9 066 347,06	42 993 554,98	32 962 494,47	10 031 060,51
	19 067 153,84	4 854 425,65	23 921 579,49	0,00	3 975 034,99	27 896 614,48	23 042 188,83	4 854 425,65
	530 695,25	217,36	530 912,61	0,00	3 000,00	533 912,61	533 695,25	217,36
	143 963,07	834,05	144 797,12	0,00	800,00	145 597,12	144 763,07	834,05
	265 352,65	3 533,10	268 885,75	0,00	21 000,00	289 885,75	286 352,65	3 533,10
	1 825,03	0,00	1 825,03	0,00	0,00	1 825,03	1 825,03	0,00
	1 586 049,08	813 950,92	2 400 000,00	0,00	805 857,45	3 205 857,45	2 391 906,53	813 950,92
	2 221 108,49	3 803 891,51	6 025 000,00	0,00	4 197 654,62	10 222 654,62	6 418 763,11	3 803 891,51
	80 000,00	554 207,92	634 207,92	0,00	63 000,00	697 207,92	143 000,00	554 207,92
	389 900,38	1 496 099,62	1 886 000,00	0,00	815 000,00	2 701 000,00	1 204 900,38	1 496 099,62
	2 227 303,12		2 227 303,12	0,00				
	1 604 000,00	138 800,00	1 742 800,00	0,00	117 416,45	1 860 216,45	1 721 416,45	138 800,00
	542 120,10	633 861,49	1 175 981,59	0,00	1 089 097,13	2 265 078,72	1 581 746,65	683 332,07
	1 871 949,55	5 761 550,45	7 633 500,00	0,00	5 520 953,66	13 154 453,66	4 690 144,65	8 464 309,01
	0,00	0,00	0,00	0,00	2 039 987,93	2 039 987,93	2 023 333,62	0,00
	32 484 000,00	0,00	32 484 000,00	0,00	0,00	32 484 000,00	32 484 000,00	0,00
	0,00	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	3 700 000,00	6 700 000,00	0,00	6 700 000,00
	21 600,00	2 802 460,00	2 824 060,00	0,00	0,00	2 824 060,00	21 600,00	2 802 460,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00
	2 026 082,75	5 665 736,11	7 691 818,86	0,00	132 700,20	7 824 519,06	2 026 175,55	5 798 343,51
	2 026 082,75	5 505 736,11	7 531 818,86	0,00	1 700,20	7 533 519,06	2 026 175,55	5 507 343,51
	0,00	160 000,00	160 000,00	0,00	131 000,00	291 000,00	0,00	291 000,00
	0,00	3 974 265,40	3 974 265,40	0,00	2 127 335,83	6 101 601,23	506,08	5 844 877,87
	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	600 000,00	1 600 000,00	104 405,04	1 300 000,00
	1 319 134,99	4 865,01	1 324 000,00	0,00	65 391,61	1 389 391,61	1 384 526,60	4 865,01
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	1 300 617,14	699 382,86	2 000 000,00	0,00	596 574,32	2 596 574,32	1 426 612,27	699 382,86
	5 560,34	494 439,66	500 000,00	0,00	360 885,59	860 885,59	366 445,93	494 439,66
	1 295 056,80	204 943,20	1 500 000,00	0,00	235 688,73	1 735 688,73	1 060 166,34	204 943,20
	0,00	30 000 000,00	30 000 000,00	0,00	0,00	30 000 000,00	0,00	30 000 000,00
	69 190 896,61	65 401 381,45	134 592 278,06	0,00	34 842 275,51	165 721 118,66	88 390 965,88	76 332 865,07

Talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)								
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2013 valtuudet						
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2014 TA:ssa	
32.60.43. Kioton mekanismit	1 196	21		21	21			
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 196							
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet		21		21	21			
32.50.64. EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007-2013	4 646	0	989	989		989		
Aikaisempien vuosien valtuudet	4 646							
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet			989	989		989		
35.10.63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot		10 000		10 000		10 000		
Vuonna 2013 käytettävissä olleet valtuudet		10 000		10 000		10 000		
Yhteensä	5 842	10 021	989	11 010	21	10 989		

Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
	Talousarvio- menot 2013	Määräraha- tarve 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve myöhem- min	Määräraha- tarve yhteensä
	51	3				3
	30	3				3
	21					
	663	1 154	711			1 865
	663	1 154	711			1 865
	714	1 157	711			1 868

3 Tuotto ja kululaskelma

	I.I. - 31.12.2013		I.I. - 31.12.2012	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	15 052,40		10 813,80	
Muut toiminnan tuotot	1 024 578,96	1 039 631,36	870 380,33	881 194,13
TOIMINNAN KULUT				
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	253 718,67		308 593,03	
Henkilöstökulut	18 558 153,34		18 440 118,14	
Vuokrat	2 604 757,20		2 535 721,48	
Palvelujen ostot	17 488 929,29		13 204 020,00	
Muut kulut	1 526 931,86		1 741 800,70	
Poistot	11 616,48		17 381,69	
Sisäiset kulut	7 216 484,18	-47 660 591,02	7 127 410,15	-43 375 045,19
JÄÄMÄ I		-46 620 959,66		-42 493 851,06
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	5 680,64		7 969,92	
Rahoituskulut	-183,72	5 496,92	-788,68	7 181,24
SATUNNAISET TUOTOT JA -KULUT				
Satunnaiset tuotot	762 149,40		137 900,81	
Satunnaiset kulut	-40,00	762 109,40	0,00	137 900,81
JÄÄMÄ II		-45 853 353,34		-42 348 769,01
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Euroopan unionilta	325,87	325,87	515,78	515,78
Kulut				
Kunnille	982 212,76		1 687 716,89	
Kuntayhtymille	548 348,39		418 406,93	
Elinkeinoelämälle	34 747 789,32		38 424 628,36	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 723 716,45		1 805 493,66	
Ulkomaille	4 319 482,49		4 406 909,65	
Talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille	0,00		4 300 000,00	
Siirtotalouden kulujen palautukset	0,00	-42 321 549,41	-232 562,89	-50 810 592,60
JÄÄMÄ III		-88 174 576,88		-93 158 845,83
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut				
Perityt arvonlisäverot	776,82		7 568,17	
Suoritetut arvonlisäverot	-3 015 870,32	-3 015 093,50	-3 008 733,46	-3 001 165,29
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-91 189 670,38		-96 160 011,12

4 Tase

VASTAAVAA	31.12.2013		31.12.2012	
KANSALLISOMAIUUUS				
Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	4 160 000,00	4 160 000,00
KÄYTTÖOMAIUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	3 583,35	3 583,35
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	59 445,31	59 445,31	0,00	0,00
KÄYTTÖOMAIUUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	21 000 630,00	21 000 630,00	21 000 630,00	21 000 630,00
KÄYTTÖOMAIUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
KÄYTTÖOMAIUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		21 060 075,31		21 004 213,35
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAIUUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	33 073,93		340 663,42	
Siirtosaamiset	78 693,00		19 142,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	6 633,14		22 479,59	
Ennakkomaksut	429 409,37	547 809,44	441 982,38	824 267,39
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAIUUUS YHTEENSÄ		547 809,44		824 267,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ		21 607 884,75		25 988 480,74
VASTATTAVAA				
		31.12.2013	31.12.2012	
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	230 590 552,26		230 590 552,26	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-238 609 036,33		-232 843 468,81	
Pääoman siirrot	68 982 912,32		90 394 443,60	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	-91 189 670,38	-30 225 242,13	-96 160 011,12	-8 018 484,07
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdyttilit	33 346 039,57		22 563 494,16	
Saadut ennakot	379 797,89		388 709,40	
Ostovelat	10 885 752,54		4 104 043,93	
Tilivirastojen väliset tilitykset	388 099,39		407 345,84	
Edelleen tilitettävät erät	329 375,96		341 985,95	
Siirtovelat	6 504 061,53		6 201 385,53	
Muut lyhytaikaiset velat	0,00	51 833 126,88	0,00	34 006 964,81
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		51 833 126,88		34 006 964,81
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		21 607 884,75		25 988 480,74

5 Liitetiedot

5.1

Tilinpäätöslitteet

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 15: Velan muutokset

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tilinpäätöksen liite I

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

1. Budjetointia koskevat muutokset

Budjetoinnissa ei tehty muutoksia vuonna 2013.

2. **Valuuttakurssina** muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi on käytetty varainhoitovuoden viimeisen päivän Euroopan keskuspankin kurssia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita ja menetelmiä kuin edellisenä vuonna.

4. Liikekirjanpidon **tilin 6098/6099 Muut satunnaiset tuotot** erittely on seuraava:

	euroa
Valtion perintönä saadut luonnonsuojelualueet	0,00
Muut satunnaiset tuotot	762 149,40
Yhteensä	762 149,40

Tilinpäätöksen liite 2

Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
13.03.01.	Bruttotulot					
Osinkotulot, pääoman palautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot (nettob)	Bruttomenot					
	Nettotulot	11,70	42	42,00	0,00	100
13.03.01.1.						
Osinkotulot, pääoman palautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	Nettotulot	11,70	42	42,00	0,00	100

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen		Tilinpäätös 2013
				käyttö vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle	
35.01.01.	Bruttomenot	34 692 416,43	34 427 208	24 689 779,64		34 720 840,15
Ympäristöministeriön	Bruttotulot	653 208,51	500 000	793 632,23		793 632,23
toimintamenot (nettob)(s2v)	Nettomenot	34 039 207,92	33 927 208	23 896 147,41	10 031 060,51	33 927 207,92
35.01.29.	Bruttomenot	2 086 702,22		2 230 012,12		2 230 012,12
Ympäristöministeriön	Bruttotulot	11 627,79		2 709,00		2 709,00
hallinnonalan alv-menot (a)	Nettomenot	2 075 074,43	2 227 303	2 227 303,12		2 227 303,12

Tilinpäätöksen liite 3

Arviomäärärahojen ylitykset

Ympäristöministeriöllä ei ole varainhoitovuoden päättyessä arviomäärärahojen ylityksiä.

Vertailu Talousar- vio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
			33 756 126,70	
			793 632,23	
0,00	9 066 347,06	42 993 554,98	32 962 494,47	10 031 060,51
0,00				

Tilinpäätöksen liite 4

Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala		56 241,97
Vuosi 2011		56 241,97
24.20.66. Lähialueyhteistyö (s3v)	56 241,97	
35. Ympäristöministeriön hallinnonala		941 045,74
Vuosi 2011		941 045,74
35.10.23. Itämeren suojelu (s3v)	16 654,31	
35.10.61.2. Yhdyskuntien vesiensuojelulainojen korkohyvitykset (s3v)	2 000,00	
35.10.64. EU:n ympäristörahadon osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (s3v)	256 217,28	
35.10.65. Öljyjättemaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (s3v)	195 594,96	
35.20.37.2. Tuulivoimarakentamista ohjaava kaavoitus (s3v)	470 579,19	
Pääloukat yhteensä		997 287,71
Vuosi 2011		997 287,71

Tilinpäätöksen liite 5

Henkilöstökulujen erittely

	2013	2012
Henkilöstökulut	15 361 991,95	15 364 968,79
Palkat ja palkkiot	15 404 595,13	15 304 782,46
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-42 603,18	60 186,33
Henkilösivukulut	3 196 161,39	3 075 149,35
Eläkekulut	2 825 495,03	2 715 253,69
Muut henkilösivukulut	370 666,36	359 895,66
Yhteensä	18 558 153,34	18 440 118,14
Johdon palkat ja palkkiot, josta	781 780,86	767 229,40
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	720,00	720,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	480,00	480,00
Muu henkilöstö	480,00	540,00

Tilinpäätöksen liite 6

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ympäristöministeriössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo € tai %
I11 Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3	33,3	0 %
I12 Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5	20	0 %
I14 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3	33,3	0 %
I250 Autot ja muut maajetäsvälineet	Tasapoisto	7	14,3	0 %
I255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	3	33,3	0 %
I256 Toimistokoneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0 %
I257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20	0 %
I258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0 %
I269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0 %
I27 Kalusteet	Tasapoisto	10	10	0 %
I3 Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoaikaa	-	-	

Tilinpäätöksen liite 7

Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisomaisuus 1007 Luonnonsuojelualueet		Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	4 160 000,00	4 160 000,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	-4 160 000,00	-4 160 000,00
Hankintameno 31.12.2013	0,00	0,00
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,00	0,00

Aineettomat hyödykkeet 1120 Ostetut atk-ohjelmat		Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	21 500,00	21 500,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	21 500,00	21 500,00
Kertyneet poistot 1.1.2013	17 916,65	17 916,65
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	3 583,35	3 583,35
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	21 500,00	21 500,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,00	0,00

Aineelliset hyödykkeet 1250-1269 Koneet ja laitteet		Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	0,00	0,00
Lisäykset	67 478,44	67 478,44
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	67 478,44	67 478,44
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	8 033,13	8 033,13
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	8 033,13	8 033,13
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	59 445,31	59 445,31

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset 1301-1303 Osakkeet ja osuudet		Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	21 000 630,00	21 000 630,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	21 000 630,00	21 000 630,00
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	21 000 630,00	21 000 630,00

Tilinpäätöksen liite 8

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2013	2012	Muutos 2013–2012
Korot euromääräisistä saamisista	5 638,64	7 958,22	-2 319,58
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	42,00	11,70	30,30
Liikelaitosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	5 680,64	7 969,92	-2 289,28
Rahoituskulut	2013	2012	Muutos 2013–2012
Korot euromääräisistä veloista	183,72	778,68	-594,96
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	10,00	-10,00
Rahoituskulut yhteensä	183,72	788,68	-604,96
Netto	5 496,92	7 181,24	-1 684,32

Tilinpäätöksen liite 9

Talousarviotaloudesta annetut lainat

Ympäristöministeriöllä ei ole varainhoitovuoden päättyessä voimassa myönnettyjä lainoja.

Tilinpäätöksen liite 10

Arvopaperit ja oman pääomanehtoiset sijoitukset

	31.12.2013						31.12.2012	
	Kappale määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omis-tus-osuus %	Myyntioi-keuksien alaraja %	Saadut osin-got	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	6 250 084	680,20	20 000 630,00	16,00	0,00	42,00	487,20	20 000 630,00
Aktia Oyj:n A-osakkeet	84	680,20	630,00	0,00	0,00	42,00	487,20	630,00
Kuntarahoitus Oyj:n B-osakkeet	6 250 000		20 000 000,00	16,00	0,00	0,00		20 000 000,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	0	0	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 000 000,00
NEFCO Carbon Fund			1 000 000,00					1 000 000,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			21 000 630,00		0,00	42,00		21 000 630,00

Tilinpäätöksen liite 11

Taseen rahoituserät ja velat

Ympäristöministeriöllä ei ole varainhoitovuoden päättyessä taseeseen sisältyviä rahoituseriä ja velkoja.

Tilinpäätöksen liite 12

Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Ympäristöministeriöllä ei ole varainhoitovuoden päättyessä valtiontakauksia ja -takuita.

Muut monivuotiset vastuut

€	Talousarvio-menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	2 418 172,08	2 490 717,24	2 199 804,00	2 333 772,06	2 403 785,23	9 428 078,53

Toimitilojen vuokrat, vuoden 2014 loppuun nykyiset toimitilat. Vuodesta 2015 eteenpäin on huomioitu uusien toimitilojen vuokratustannus, kun ministeriön toimitilat siirtyvät Aleksanterinkadulle.

Tilinpäätöksen liite 13

Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ympäristöministeriöllä ei ole varainhoitovuoden päättyessä taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Tilinpäätöksen liite 14

Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Rahastot		
Öljysuojarahasto	33 692 793,54	Öljysuojarahasto on ympäristöministeriön hoidossa oleva valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto.
		Öljysuojarahastosta korvataan öljyvahinkoja ja niiden torjunnan kustannuksia sekä hankinta- ja ylläpitokustannuksia
		Öljysuojarahaston varoista voidaan myös harkinnanvaraisesti korvata öljyn pilaamien maa-alueiden puhdistamiskustannuksia.
		L öljysuojarahastosta (1406/2004)

Tilinpäätöksen liite 15

Velan muutokset

Ympäristöministeriöllä ei ole varainhoitovuoden päättyessä liitteessä tarkoitettuja velkoja.

Tilinpäätöksen liite 16

Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Ympäristöministeriöllä ei ole varainhoitovuoden päättyessä taseessa maturiteettijakaumaa eikä duraatiota.

Tilinpäätöksen liite 17

Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
24.20.66. Lähialueyhteistyö ja 411.24.50.66. ja 412.24.20.66.		
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus	40 Aineet ja tarvikkeet	367,80
6) lähialueyhteistyöhön liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen ja 7) enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen määräaikaiseen työsopimussuhteeseen lähialueyhteistyön koordinoitiin, hankevalmisteluun, yhteisrahoitukseen, arviointiin ja hallintoon sekä sen kehittämiseen liittyviin asiantuntijatehtäviin	41 Henkilöstökulut	0,00
	42 Vuokrat	0,00
	43 Palvelujen ostot	127 732,69
	45 Muut kulut	9 380,64
	49 Sisäiset kulut	0,00
	82 Siirtotalouden kulut	2 917 301,85
	Yhteensä	3 054 782,98
32.50.64. EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007–2013		
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus	40 Aineet ja tarvikkeet	0,00
3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen, 4) Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 114 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen	41 Henkilöstökulut	0,00
	42 Vuokrat	0,00
	43 Palvelujen ostot	0,00
	45 Muut kulut	0,00
	49 Sisäiset kulut	394 166,28
	82 Siirtotalouden kulut	267 738,20
	93 Suoritetut arvonlisäverot	0,00
	Yhteensä	661 904,48
32.60.43. Kioton mekanismit		
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus		
1) päästöyksiköiden hankkimiseen Kioton pöytäkirjan joustomekanismien avulla enintään 10 milj. tonnia sopimuskaudelle 2008-2012 ja sen jälkeiselle kaudelle 2013-2020 2) joustomekanismien hallinnoinnin kustannuksiin, 3) päästöyksiköiden hankinnan edellytysten tukemiseen sekä 4) valuuttakurssimuutoksista aiheutuviin menoihin.	41 Henkilöstökulut	
	42 Vuokrat	
	43 Palvelujen ostot	18 929,00
	45 Muut kulut	
	49 Sisäiset kulut	
	51 Rahoituskulut	
	61 Satunnaiset kulut	
	82 Siirtotalouden kulut	24 626,00
	93 Suoritetut arvonlisäverot	
	Yhteensä	43 555,00

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
35.10.63. ja 411.35.10.63. ja 412.35.10.63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot		
Talousarviossa päätetty momentin käyttötarkoituksen laajennus:		
<p>6) valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden tai yksityiseksi suojelualueiksi perustettavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä sekä yksityisten suojelualueiden merkinnästä aiheutuviin menoihin ja lisäksi ympäristöministeriön hallinnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon menoihin ja mahdollisiin korvaustoimitusten kuluihin,</p> <p>7) enintään 160 000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) mukaisten tarjousten käsittelyä. Toimintapalkkioita voidaan maksaa välitetyistä tarjouksista, jotka johtavat suojelupäätökseen.</p> <p>8) koron maksamiseen jaksotetuille kauppahinnan ja korvausten maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n I momentin mukainen,</p> <p>9) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksamiin korvauksiin rauhoitettujen harvinaisten eläinten aiheuttamista vahingoista</p>	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	34,92
	41 Henkilöstökulut	0,00
	42 Vuokrat	0,00
	43 Palvelujen ostot	501,44
	45 Muut kulut	23 339,19
	49 Sisäiset kulut	0,00
	51 Rahoituskulut	0,00
	82 Siirtotalouden kulut	2 002 300,00
	Yhteensä	2 026 175,55

5.2

Muut liitteet

Ympäristöministeriön yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2013	2012	2011
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT			
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus		7 298	21 062
EU:lta saatu rahoitus	25 981	35 933	5 216
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	600 163	561 363	625 490
Tuotot yhteensä	626 144	604 594	651 768
KUSTANNUKSET			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	7	647
Henkilöstökustannukset	90 567	93 843	82 321
Palvelujen ostot	486 448	431 639	589 332
Muut erilliskustannukset (sis.alv)	37 043	56 082	36 852
Erilliskustannukset yhteensä	614 058	581 571	709 152
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus			
Tukitoimintojen kustannukset			
Poistot			
Muut yhteiskustannukset (20% henk.kust. väh. palv.ost.)	18 113	18 769	16 464
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	18 113	18 769	16 464
Kokonaiskustannukset yhteensä			
	632 172	600 339	725 616
OMARAOITUSOSUUS			
(Tuotot – Kustannukset)	-6 028	4 255	-73 848
Omarahoitusosuus, %	99,0 %	100,7 %	89,8 %

6 Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty

Helsingissä, 7.3.2014

Ympäristöministeri

Ville Niinistö

Asunto- ja viestintäministeri

Pia Viitanen

Kansliapäällikkö

Hannele Pokka

KUVAILELEHTI

Julkaisija	Ympäristöministeriö Hallintoyksikkö			Julkaisu-aika Maaliskuu 2014
Tekijä(t)	Ympäristöministeriö			
Julkaisun nimi	Ympäristöministeriön toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat vuodelta 2013			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Ympäristöministeriön raportteja 7 / 2014			
Julkaisun teema				
Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut				
Tiivistelmä	<p>Ympäristöministeriön toimintakertomuksen ja tilinpäätöslaskelmien tehtävänä on tarkastella varainhoitovuoden toimintaa, tuloksia sekä toiminnan vaikuttavuutta. Kertomuksessa ministeriön toiminnan vaikuttavuutta tarkastellaan tehtäväkokonaisuuksittain, jotka sisäisestä organisaatiosta riippumatta antavat kokonaiskuvan koko toimialueen tuloksista. Toimintakertomus käsittelee vain ministeriön toimintaa.</p> <p>Toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä toimialoittaisen katsauksen toiminnan vaikuttavuuteen, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös tilinpäätösanalyysin, sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuman, määrääjain tehtävien kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedotiedot väärinkäytöksistä.</p> <p>Kertomus sisältää ministeriön tilinpäätöksen, joka koostuu tilinpäätöslaskelmista, joita ovat tuotto- ja kululaskelma, tase sekä talousarvion toteutumalaskelma, ja niiden liitteenä annettavista tiedoista.</p>			
Asiasanat	Ympäristöministeriö, tilinpäätös, toimintakertomus			
Rahoittaja/ toimeksiantaja	Ympäristöministeriö			
	ISBN 978-952-11-4287-1 (nid.)	ISBN 978-952-11-4288-8 (PDF)	ISSN ISSN 1796-1696 (pain.)	ISSN ISSN 1796-170X (verkkoj.)
	Sivuja 59	Kieli suomi	Luottamuksellisuus julkinen	
Julkaisun myynti/ jakaja	www.ym.fi/julkaisut			
Julkaisun kustantaja	Ympäristöministeriö			
Painopaikka ja -aika	Edita Prima Oy, Helsinki 2014			

Ympäristöministeriön toimintakertomuksen ja tilinpäätöslaskelmien tehtävänä on tarkastella varainhoitovuoden toimintaa, tuloksia sekä toiminnan vaikuttavuutta. Kertomuksessa ministeriön toiminnan vaikuttavuutta tarkastellaan tehtäväkokonaisuuksittain, jotka sisäisestä organisaatiosta riippumatta antavat kokonaiskuvan koko toimialueen tuloksista. Toimintakertomus käsittelee vain ministeriön toimintaa.

Toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä toimialoittaisen katsauksen toiminnan vaikuttavuuteen, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös tilinpäätösanalyysin, sisäisen valvonnan arviointi ja vahvistuslausuman, määräajoin tehtävien kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvetotiedot väärinkäytöksistä.

Kertomus sisältää ministeriön tilinpäätöksen, joka koostuu tilinpäätöslaskelmista, joita ovat tuotto- ja kululaskelma, tase sekä talousarvion toteutumalaskelma, ja niiden liitteenä annettavista tiedoista.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ISBN 978-952-11-4287-1 (nid.)
ISBN 978-952-11-4288-8 (PDF)
ISSN 1796-1696 (pain.)
ISSN 1796-170X (verkkok.)